vereniging kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven

colo

Kenniscentrum GOC
Savantis

Kwalificatiedossier

DTP-er

'Versie voor experimenteerregeling 2005-2006'

Status: concept
Dit kwalificatiedossier is opgesteld op basis van de formats en handleidingen, zoals deze bekend waren op 1 juni 2004. Dit kwalificatiedossier is ontwikkeld onder de verantwoordelijkheid van de paritaire commissie beroepsonderwijs bedrijfsleven van Kenniscentrum GOC/Savantis. Het bestuur van Kenniscentrum GOC/Savantis heeft op ***(datum invullen)*** de goedkeuring van het ministerie van OCW ontvangen.

De delen 1 en 2 geven de kern en de nadere uitwerking van het kwalificatieprofiel weer evenals het bijbehorende verantwoordingsdocument, waarin de keuzes van de paritaire commissie beroepsonderwijs en bedrijfsleven zijn toegelicht en verantwoord.
In deel 3 zijn de onderliggende brondocumenten opgenomen.

Inhoudsopgave

DEEL 1 DE DOOR HET MINISTERIE VAN OCW/LNV VAST TE STELLEN KERN VAN HET KWALIFICATIEPROFIEL ... 3

1 Algemene informatie ... 3

2 Specifieke informatie ... 4

3 Kerntaken ... 6

4 Kernopgaven ... 7

5 Competentiematrix ... 8

DEEL 2 DE DOOR HET BESTUUR VAN HET KENNISCENTRUM OP ADVIES VAN DE PARITAIRE COMMISSIE BEROEPSONDERWIJS BEDRIJFSLEVEN VAST TE STELLEN NADERE UITWERKING ... 9

6 Verrijkte kerntaken van het totale kwalificatieprofiel ... 9

7 Eventuele kernopgaven behorend bij een uitstroomdifferentiatie ... 12

8 Beroepscompetenties met beheersingscriteria ... 13

9 Opbouw kwalificatieprofiel ... 23

9.1 Kern ... 23

9.2 Uitstroomdifferentiaties ... 23

10 Certificeerbare eenheden ... 25

11 Competentiematrix ... 26

12 Verantwoordingsdocument ... 27

12.1 De onderliggende beroepscompetentieprofielen ... 27

12.2 Naam en structuur van het kwalificatieprofiel ... 29

12.2.1 De kern van het kwalificatieprofiel ... 29

12.2.2 De beschrijving van eventuele uitstroomdifferentiaties ... 29

12.2.3 De aanwijzing van eventuele certificeerbare eenheden ... 31

12.3 Van beroepscompetentieprofiel(en) naar kwalificatieprofiel ... 31

12.4 Leer- en burgerschapscompetenties ... 34

12.5 Borging van de kwaliteit van examinering ... 50

12.6 Doorstroomrechten ... 50

12.7 Het proces van totstandkoming van het Kwalificatiedossier ... 50

DEEL 3 BRONDOCUMENTEN ... 53

Er bestaat in het Nederlands een dilemma als het gaat over het gebruik van woorden die als mannelijk en vrouwelijk geïnterpreteerd kunnen worden. We zouden consequent kunnen werken met 'hij/zij' en 'zijn/haar', maar dat geeft een gedwongenheid die wij stilistisch niet verantwoord vinden. De personen die in dit stuk de handelingen verrichten of beschreven worden, kunnen in onze optiek net zo goed mannen zijn als vrouwen.

DEEL 1 DE DOOR HET MINISTERIE VAN OCW/LNV VAST TE STELLEN KERN VAN HET KWALIFICATIEPROFIEL

Kwalificatieprofiel DTP-er		
1. Algemene informatie	datum: 8 juni 2005	versie: 6
Onder regie van kenniscentra	Kenniscentrum GOC en Savantis	
Ontwikkeld door	Onderwijsontwikkelaars van de kenniscentra Kenniscentrum GOC en Savantis met medewerking van deskundigen uit bedrijfsleven en beroepsonderwijs	
Brondocumenten	Onderliggende beroepscompetentieprofielen - BCP Prepresser (Kenniscentrum GOC), 14.01.2003 - BCP DTP-er (Kenniscentrum GOC), 19.11.2002 - BCP Grafisch Vormgever (Savantis), 13.02.2003 - BCP Webdesigner/Multimediavormgever (Savantis), 13.02.2003 Leer- en burgerschapscompetenties, de methodiek van schering & inslag, 14 juli 2004 Referentiedocument Talen, oktober 2004	
Verantwoording door/op	Paritaire commissies beroepsonderwijs bedrijfsleven van[1] Kenniscentrum GOC d.d. 18 april 2005 Savantis d.d. 14 april 2005 Besturen van Kenniscentrum GOC d.d. 31 mei 2005 Savantis d.d. 10 mei 2005	

[1] Voor de uitstroomdifferentiatie Medewerker grafische & multimedia opmaak is alleen Savantis verantwoordelijk.

2. Specifieke informatie	
Korte typering van het kwalificatieprofiel	De DTP-er werkt bij allerlei typen bedrijven op het gebied van media en communicatie: communicatiebureaus, reclamebureaus, gespecialiseerde ontwerpbureaus/ vormgeefstudio's, webdesignbureaus, multimediabedrijven, audiovisuele bedrijven, uitgeverijen en drukkerijen. Hij kan ook werkzaam zijn bij andere typen bedrijven met een afdeling voor vormgeving en/of realisatie van eigen media-uitingen. De DTP-er voert de realisatie uit (oftewel opmaak) van grafische en interactieve media-uitingen. Voorbeelden van media-uitingen die gerealiseerd worden door de DTP-er zijn: advertenties, posters, brochures, folders, websites, games, multimediaproducties en animaties. Meestal werkt de DTP-er samen in een team. Hij is dan verantwoordelijk voor een deel van het project. Er is een vormgever of ontwerper die eindverantwoordelijk is. De mate van zelfstandigheid is ook afhankelijk van de complexiteit. Bij minder complexe media-uitingen werkt de DTP-er behoorlijk zelfstandig. Bij meer complexe media-uitingen wordt vrij gedetailleerd aangegeven hoe de media-uiting er uit moet komen te zien. Het takenpakket van de DTP-er omvat de volgende werkzaamheden. Hij verricht voorbereidend werk, zoals het omkaderd plan doornemen en een voorstel maken voor de media-uiting. Verder verzamelt hij de benodigde bestanden en materialen en maakt deze zonodig geschikt voor gebruik. Vervolgens voert hij de realisatie uit van de media-uiting, waarbij onder meer tekst- en beeldelementen worden geplaatst en bewerkt. Uiteindelijk levert hij een bestand aan volgens de specificaties.
Kwalificatiestructuur	Dit kwalificatieprofiel is onderdeel van de competentiegerichte kwalificatiestructuur voor de Mediabranche. Voor de mediaproductie en -dienstverlening kunnen drie werkterreinen worden onderscheiden die complementair zijn: vormgeving, techniek en organisatie. Het kwalificatieprofiel DTP-er omvat het werkterrein vormgeving en techniek op niveau 3 en 2.
Typering van de kwalificatie	☐ assistent ☑ vakman, niveau 2 ☑ vakman, niveau 3 ☐ middenkader functionaris

Uitstroomdifferentiaties	De uitstroomdifferentiatie Allround DTP-er (niveau 3) en bijbehorende competentiematrix is vastgesteld door de besturen van de kenniscentra Kenniscentrum GOC en Savantis op advies van de paritaire commissies beroepsonderwijs bedrijfsleven behorend bij de kenniscentra Kenniscentrum GOC en Savantis op basis van het mandaat van het ministerie van OCW/LNV. De uitstroomdifferentiatie Medewerker grafische & multimedia opmaak (niveau 2) en bijbehorende competentiematrix is vastgesteld door het bestuur van het kenniscentrum Savantis op advies van de paritaire commissie beroepsonderwijs bedrijfsleven behorend bij het kenniscentrum Savantis op basis van het mandaat van het ministerie van OCW/LNV. De uitstroomdifferentiaties zijn daarmee integraal onderdeel van het door het ministerie van OCW/LNV vastgestelde kwalificatieprofiel.
Vrije ruimte	De inhoud van de vrije ruimte wordt vastgesteld en onderhouden door het bevoegd gezag van de onderwijsinstelling.
Examinering	De onderwijsinstellingen bieden via de bedrijfstakgroepen (BTG's) van de Bve Raad de paritaire commissie inzicht in de wijze waarop de examinering van dit kwalificatieprofiel wordt vormgegeven. De paritaire commissie kan hier haar eigen mening geven, maar heeft geen bevoegdheden inzake examinering. De punten die de paritaire commissie voor de examinering van dit kwalificatieprofiel van belang acht zijn verwoord in het verantwoordingsdocument.
Diploma	Ten bewijze dat is voldaan aan de eisen uit dit kwalificatieprofiel wordt het diploma **DTP-er** toegekend, indien de examinering met een voldoende resultaat is afgerond. Mits voldaan is aan de daarvoor vastgestelde voorwaarden wordt op het diploma DTP-er tenminste één van onderstaande uitstroomdifferentiaties vermeld: 1. Medewerker grafische & multimedia opmaak (niveau 2) 2. Allround DTP-er (niveau 3)
Certificeerbare eenheden	Er zijn geen certificeerbare eenheden vastgesteld.
Wettelijke vereisten	n.v.t.

3. Kerntaken van het kwalificatieprofiel DTP-er
1. Verricht voorbereidende werkzaamheden voor media-uiting
2. Realiseert media-uiting
3. Beheert gereedschap en materialen

4. Kernopgave
zelf oplossen versus oplossen in overleg
De DTP-er staat voor de opgave om bij problemen tijdens de realisatie de juiste afweging te maken tussen het probleem zelf oplossen en het probleem oplossen in overleg met de leidinggevende. Het probleem kan bijvoorbeeld te maken hebben met het ontbreken van gegevens of een ontwerp dat niet exact uitgevoerd kan worden. Het afbreukrisico is bij geen overleg dat de DTP-er keuzes maakt die afwijken met wat is overeengekomen met de klant. Komt dit vaker voor dan zal de klant afhaken. Wil de DTP-er daarentegen bij elke keuzemogelijkheid overleggen met de leidinggevende dan zal de DTP-er een brevet van onvermogen krijgen waarmee hij, bij geen verbetering, zijn baan op het spel zet.

5 Competentiematrix van alle competenties uit het kwalificatieprofiel

Competenties	**kerntaken**			**kern op-gave**
De DTP-er is in staat om op adequate wijze ...	1 verricht voorbereidende werkzaamheden voor een media-uiting	2 realiseert media-uiting	3 beheert gereedschappen en materialen	1 zelf oplossen versus oplossen in overleg
01 het omkaderd plan te beoordelen	x			x
02 zijn werkzaamheden te organiseren	x			x
03 een voorstel voor een media-uiting te maken	x			x
04 de realisatie voor te bereiden		x		x
05 de realisatie uit te voeren		x		x
06 bestanden en materialen te archiveren			x	x
07 eigen hard- en software te beheren			x	x
08 projectmatig te werken	x	x	x	x
09 te communiceren tijdens het werkproces	x	x	x	
10 samen te werken	x	x	x	
11 beroepscompetenties verder te ontwikkelen	x	x	x	
12 zorg te dragen voor kwaliteit	x	x	x	x

DEEL 2 DE DOOR HET BESTUUR VAN HET KENNISCENTRUM OP ADVIES VAN DE PARITAIRE COMMISSIE BEROEPSONDERWIJS BEDRIJFSLEVEN VAST TE STELLEN NADERE UITWERKING

OPMERKING VOORAF
De tekst die grijs is gearceerd betreft de uitstroomdifferentiatie Medewerker grafische & multimedia opmaak (niveau 2). Hiervoor is alleen Savantis verantwoordelijk. In dit deel 2 wordt veelal de afgekorte naam voor deze uitstroomdifferentiatie gebruikt, namelijk: Medewerker opmaak.

6 Verrijkte kerntaken van het totale kwalificatieprofiel

KERNTAAK **1. Verricht voorbereidende werkzaamheden voor media-uiting**	
proces	De Allround DTP-er ontvangt van de opdrachtgever de opdracht voor het maken van een media-uiting. De opdracht is een omkaderd plan waarin onder andere de stijl voor de media-uiting is vastgelegd. De Allround DTP-er beoordeelt het omkaderd plan en overlegt met betrokkenen (waar nodig de leidinggevende) indien zaken niet duidelijk zijn. Vervolgens maakt hij op basis van het omkaderd plan een voorstel voor de media-uiting. In het voorstel wordt uitgewerkt hoe de uiteindelijke media-uiting eruit moet komen te zien. Tenslotte wordt het ontwerp gereed gemaakt voor een presentatie aan de opdrachtgever. Voor de Medewerker opmaak geldt hetzelfde, met uitzondering van het volgende. Hij ontvangt de opdracht van de leidinggevende (in plaats van de opdrachtgever). Het omkaderd plan betreft een uitvoerig ontwerp of vast stramien dat wordt aangeleverd. Hij interpreteert het omkaderd plan (in plaats van beoordeelt).
rol/verantwoordelijkheden	Bij grote of complexe opdrachten wordt er in een team gewerkt en is een artdirector of vormgever verantwoordelijk voor het ontwerp. De Allround DTP-er werkt het ontwerp uit. Bij kleine of eenvoudige opdrachten zal de Allround DTP-er zelf een voorstel maken. Dit verschilt van de Medewerker opmaak die altijd, zowel bij een complexe als eenvoudige opdracht, volgens een aangeleverd ontwerp of vast stramien een voorstel uitwerkt.
complexiteit	Het omkaderd plan volgen houdt voor de Allround DTP-er in dat hij min of meer werkt volgens standaardroutines. Bij het maken van een voorstel heeft de Allround DTP-er mogelijkheden voor eigen inbreng. Bij de Medewerker opmaak gaat het vooral om het toepassen van standaardroutines.
betrokkenen	In deze fase heeft de Allround DTP-er overleg met de opdrachtgever en collega's (waar nodig de leidinggevende). De Medewerker opmaak heeft alleen overleg met de leidinggevende en overige collega's.
(hulp-) middelen	In deze fase kan niet-digitaal werk voorkomen. Meestal wordt er echter gebruik gemaakt van de computer met relevante software.
kwaliteit van proces en resultaat	De kwaliteit van het voorstel hangt af van de afstemming van de eigen ideeën van de Allround DTP-er op de wens van de opdrachtgever zoals verwoord in het omkaderd plan. Het ontwerp moet aan de gestelde kwaliteitseisen voldoen, zoals o.a. beschreven in het omkaderd plan.

	Bij de Medewerker opmaak hangt de kwaliteit van het voorstel af van de afstemming met de leidinggevende en van de juiste uitwerking volgens het omkaderd plan.
keuzes en dilemma's	Het is een opgave voor de DTP-er om de gemaakte keuzes af te stemmen op de haalbaarheid (beschikbare tijd, geld, middelen). Het ontwerp kan voor een Allround DTP-er/Medewerker opmaak altijd mooier en beter, maar er is een moment waarop hij moet bepalen wanneer het goed genoeg is om niet de planning en begroting te overschrijden.

KERNTAAK **2. Realiseert media-uiting**	
proces	In deze fase wordt aan de hand van het omkaderd plan en het goedgekeurde ontwerp de media-uiting gerealiseerd. Eerst bereidt de Allround DTP-er/Medewerker opmaak de realisatie voor, waarbij hij onder andere de benodigde materialen en bestanden verzamelt en op bruikbaarheid beoordeelt. Daarna voert hij de realisatie uit, wat inhoudt dat hij onder andere tekst- en beeldelementen plaatst en bewerkt, kleur bewaakt en het bestand volgens opgegeven specificaties aanlevert voor het vervolgtraject.
rol/verantwoordelijkheden	De Allround DTP-er is volledig verantwoordelijk voor de realisatie van de media-uiting. Een beginnend Allround DTP-er heeft meestal alleen de volledige verantwoordelijkheid als het om een kleine en/of eenvoudige opdracht gaat. Bij grotere opdrachten wordt er in een team gewerkt en heeft de Allround DTP-er gedeelde verantwoordelijkheid. De Medewerker opmaak is alleen verantwoordelijk voor de realisatie van een kleine en/of eenvoudige opdracht. Bij een beginnend Medewerker opmaak is er bovendien sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid.
complexiteit	Tijdens de realisatie loopt de Allround DTP-er/Medewerker opmaak regelmatig tegen problemen aan, omdat het ontwerp niet heeft voorzien in bepaalde zaken (bijvoorbeeld de hoeveelheid tekst is meer dan verwacht of een foto blijkt niet geschikt voor het medium). De Allround DTP-er/Medewerker opmaak moet dit (eventueel) in overleg oplossen. Ook moet hij rekening houden met technische specificaties.
betrokkenen	De Allround DTP-er heeft te maken met de opdrachtgever. Ook zullen soms collega's geraadpleegd worden, bijvoorbeeld de programmeur of productiemanager voor de technische vereisten. Bij belangrijke keuzes wordt de leidinggevende geraadpleegd. De Medewerker opmaak heeft te maken met de leidinggevende als opdrachtgever. Dit is veelal een artdirector of vormgever.
(hulp-)middelen	Het hulpmiddel voor deze taak is de computer met relevante software en randapparatuur.
kwaliteit van proces en resultaat	Het product dat wordt opgeleverd moet aan de gestelde kwaliteitseisen voldoen.
keuzes en dilemma's	Heel belangrijk is dat de Allround DTP-er/Medewerker opmaak voor ogen houdt: welke kwaliteit is haalbaar binnen de gestelde tijd.

KERNTAAK **3. Beheert gereedschap en materialen**	
proces	De Allround DTP-er/Medewerker opmaak werkt op zijn eigen werkplek met bepaalde hard- en software. Deze moet hij goed beheren en knelpunten (laten) verhelpen, zodat een en ander goed functioneert. Tijdens het realiseren van de media-uitingen worden diverse bestanden en materialen gebruikt en opgeleverd. De Allround DTP-er/Medewerker opmaak zorgt ervoor dat deze bestanden en materialen worden opgeslagen volgens de gestelde specificaties en volgens de bestaande opslagstructuur. Als hij signaleert dat het archief niet meer voldoet, dan meldt hij dit bij de hiervoor verantwoordelijke.
rol/verantwoordelijkheden	De Allround DTP-er/Medewerker opmaak is er mede verantwoordelijk voor dat zijn hard- en software goed functioneert en dat de bestanden en materialen goed worden gearchiveerd.
complexiteit	De Allround DTP-er/Medewerker opmaak moet goed op de hoogte zijn van de eisen voor het beheer van hard- en software en het archiveren van bestanden en materialen. Ook moet er de discipline zijn om de hard- en software regelmatig te laten onderhouden en de opgeslagen bestanden en materialen up-to-date te houden.
betrokkenen	In een bedrijf zijn meerdere mensen afhankelijk van een goed gestructureerd en helder opgezet archief. Wat betreft de hard- en software en het archief heeft de Allround DTP-er/Medewerker opmaak contact met de daarvoor verantwoordelijke.
(hulp-) middelen	Er wordt gewerkt met hardware en met software voor de realisatie van media-uitingen. Wat betreft beheer van digitale bestanden kan gewerkt worden met verschillende soorten archiveringssystemen.
kwaliteit van proces en resultaat	Het goed functioneren van de eigen hard- en software wordt mede bepaald door zorgvuldig gebruik. Een goed archief vereist een nauwgezette en gestructureerde werkwijze. Voor beiden is van belang dat onvolkomenheden worden gemeld.
keuzes en dilemma's	Het is zaak om ook onder tijdsdruk ervoor te zorgen dat de hard- en software zorgvuldig worden gebruikt en het archief goed wordt bijgehouden.

7 Eventuele kernopgaven behorend bij een uitstroomdifferentiatie

In het kwalificatieprofiel DTP-er zijn geen extra kernopgaven geformuleerd voor uitstroomdifferentiaties.

8 Beroepscompetenties met beheersingscriteria

Beroepscompetentie 1. *(VM)*	beoordeelt het omkaderd plan van de opdrachtgever[2]	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze het omkaderd plan van de opdrachtgever te beoordelen.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	beoordeelt het omkaderd plan	interpreteert het omkaderd plan
	legt zijn beoordeling voor aan de opdrachtgever/collega's	legt zijn interpretatie voor aan de leidinggevende/collega's
	overlegt met opdrachtgever/collega's als zaken niet duidelijk zijn	overlegt met leidinggevende/collega's als zaken niet duidelijk zijn
Resultaat	juiste beoordeling van het omkaderd plan	juiste interpretatie van het omkaderd plan

Beroepscompetentie 2. *(VM)*	organiseert zijn werkzaamheden	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze zijn werkzaamheden te organiseren.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	bepaalt te nemen stappen	idem
	bepaalt benodigde tijd per stap	idem
	overlegt waar nodig met betrokkenen(opdrachtgever/ collega's) over aanpak	overlegt waar nodig met betrokkenen (leidinggevende/collega's) over aanpak
	zorgt ervoor dat juiste hulpmiddelen aanwezig zijn	idem
Resultaat	werkzaamheden zijn goed georganiseerd	idem

[2] Onder **opdrachtgever** wordt verstaan: iemand (intern of extern) die de opdracht tot iets geeft.

Beroepscompetentie 3. *(VM)*	maakt voorstel voor media-uiting	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze een voorstel te maken voor een media-uiting.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	volgt omkaderd plan	idem (omkaderd plan bevat een uitvoerig ontwerp of vast stramien)
	hanteert vastgelegde stijl als basis voor het voorstel	idem
	kiest geschikte (vormgeef)elementen: kleur, beelden, teksten, layout, typografie, geluid, interactie, productspecificaties, e.d.	hanteert aangegeven (vormgeef)elementen: kleur, beelden, teksten, layout, typografie, geluid, interactie, productspecificaties, e.d.
	geeft in grote lijnen de elementen in hun samenhang weer	idem
	houdt rekening met eisen aan uitvoerbaarheid	idem
	gebruikt geschikte hulpmiddelen	idem
	overlegt waar nodig met opdrachtgever, collega's	overlegt waar nodig met leidinggevende, collega's
	verantwoordt gemaakte keuzes aan opdrachtgever	n.v.t.
	maakt presentatie voor opdrachtgever	maakt presentatie voor leidinggevende
	past zonodig voorstel aan	idem
Resultaat	goedgekeurd voorstel voor een media-uiting	idem

Beroepscompetentie 4. *(VM)*	bereidt realisatie voor	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze de realisatie van de media-uiting voor te bereiden.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	volgt omkaderd plan	idem
	werkt volgens het goedgekeurde voorstel	idem
	verzamelt de benodigde materialen en digitale bestanden	idem
	zorgt ervoor dat bestanden worden aangeleverd in het juiste formaat en volgens de benodigde specificaties	idem
	respecteert rechten en regelt toestemming voor gebruik	n.v.t.
	beoordeelt materialen en bestanden op technische bruikbaarheid	idem
	bewerkt materialen en bestanden zodat ze technisch bruikbaar zijn, o.a. digitaliseert beeld	idem
	beoordeelt elementen (kleur, beelden, teksten, layout, typografie, geluid, interactie, productspecificaties, e.d.) op geschiktheid voor bepaald mediaproduct	n.v.t.
	past elementen (kleur, beelden, teksten, layout, typografie, geluid, interactie, productspecificaties, e.d.) aan de specifieke media-uiting aan	n.v.t.
	gebruikt relevante software	idem
	past media-uiting aan medium aan	n.v.t.
Resultaat	bestanden die bruikbaar en geschikt zijn voor verdere verwerking	idem

Beroepscompetentie 5. *(VM)*	voert realisatie uit	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze de realisatie van de media-uiting uit te voeren.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	volgt omkaderd plan	idem
	werkt volgens het goedgekeurd voorstel	idem
	plaatst en bewerkt tekst	idem
	plaatst en bewerkt beeld	idem
	past gekozen (vormgevings)elementen toe	idem
	haalt zonodig gegevens uit een database	n.v.t.
	verwerkt gegevens uit een database	n.v.t.
	bewaakt kleur	idem
	brengt specificaties aan	idem
	past interactiviteit toe en zorgt voor gebruiksvriendelijkheid	past interactiviteit toe
	gebruikt relevante software	idem
	legt realisatie ter goedkeuring voor aan opdrachtgever	legt realisatie ter goedkeuring voor aan leidinggevende
	test werking en/of controleert specificaties voor aanlevering	n.v.t. (dit doet eindverantwoordelijke)
	voert zonodig correcties door	voert zonodig correcties door die zijn aangegeven door leidinggevende
	levert bestand aan volgens technische specificaties voor verdere productie of distributie/uploading	idem
	regelt waar nodig verdere productie	regelt waar nodig verdere productie in overleg met leidinggevende
Resultaat	media-uiting die voldoet aan de verwachtingen van de opdrachtgever, de overeengekomen voorwaarden en de technische specificaties	media-uiting die voldoet aan de verwachtingen van de leidinggevende, de overeengekomen voorwaarden en de technische specificaties

Beroepscompetentie 6. *(VM/BOS)*	archiveert bestanden en materialen	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze bestanden en materialen te archiveren.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	bepaalt in overleg met de opdrachtgever welke bestanden en materialen worden gearchiveerd/opgeslagen	bepaalt in overleg met de leidinggevende welke bestanden en materialen worden gearchiveerd/opgeslagen
	archiveert bestanden met de gewenste specificaties en materialen volgens vereisten	idem
	archiveert bestanden en materialen volgens de bestaande opslagstructuur	idem
	signaleert knelpunten met archiveren en meldt deze	idem
	werkt nauwkeurig en gestructureerd	idem
	maakt regelmatig back-ups	idem
Resultaat	goed gearchiveerde bestanden en materialen	idem

Beroepscompetentie 7. *(VM/BOS)*	beheert zijn hard- en software	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze hard- en software te beheren op de eigen werkplek.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	beheert hard- en software voor DTP op de eigen werkplek	idem
	houdt rekening met de mogelijkheden en beperkingen van het netwerk	idem
	werkt met de gangbare operating systems	idem
	signaleert knelpunten in hard- en softwaregebruik en meldt deze	idem
Resultaat	goed functionerende hard- en software	idem

Beroepscompetentie 8. *(BOS)*	werkt projectmatig	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze projectmatig te werken.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	volgt omkaderd plan van aanpak en meldt problemen bij verantwoordelijke	idem
	overlegt met betrokkenen (opdrachtgever, collega's, derden) over projectverloop	overlegt met betrokkenen (leidinggevende, collega's) over projectverloop
	regelt zaken nodig voor projectvoortgang (b.v. inkoop materialen, bestanden, diensten)	n.v.t.
	gaat bewust om met uitgaven uit oogpunt van verhouding kwaliteit - beschikbaar budget	n.v.t.
	levert (tussen)producten op binnen de gestelde tijd	idem
	neemt juiste maatregelen als factor tijd in het gedrang komt	n.v.t.
	presteert onder tijdsdruk	idem
	verantwoordt zijn werkzaamheden (o.a. uren)	idem
	brengt waar nodig technische specificaties aan binnen de workflow	n.v.t.
Resultaat	project dat volgens omkaderd plan van aanpak verloopt	idem

Beroepscompetentie 9. *(BOS/SC)*	communiceert tijdens werkproces	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze te communiceren tijdens het werkproces.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	luistert aandachtig en toont geduld	idem
	spreekt helder en duidelijk Nederlands	idem
	beheerst tenminste één vreemde taal wat betreft lezen, luisteren, spreken, schrijven en gesprekken voeren	idem
	stelt gerichte vragen om relevante informatie te achterhalen	idem
	vraagt zonodig door om de noodzakelijke informatie helder te krijgen	idem
	brengt de boodschap duidelijk en begrijpelijk over	idem
	toont aan de boodschap van de ander begrepen te hebben	idem
	deelt relevante informatie tijdig mee	idem
	legt een probleem op duidelijke wijze voor aan de opdrachtgever	legt een probleem op duidelijke wijze voor aan de leidinggevende
	respecteert anderen	idem
Resultaat	goed verlopende communicatie tijdens het werkproces	

Beroepscompetentie 10. *(BOS/SC)*	werkt samen	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze samen te werken.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	maakt werkafspraken met collega's en komt deze na	idem
	geeft feedback aan collega's	idem
	vraagt om feedback van collega's en wijzigt werkwijze indien nodig	idem
	helpt collega's als de situatie daarom vraagt	idem
	neemt actief deel aan werkbesprekingen	idem
	draagt waar van toepassing werk goed over aan collega's	idem
	draagt bij aan het oplossen van eventuele conflicten	idem
Resultaat	de DTP-er werkt effectief en efficiënt samen in een team	idem

Beroepscompetentie 11. *(ON)*	ontwikkelt beroepscompetenties verder	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze beroepscompetenties verder te ontwikkelen en nieuwe ontwikkelingen te integreren in zijn werkzaamheden.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	is gemotiveerd	idem
	brengt in kaart wat goed gaat en wat beter kan (al dan niet in overleg met leidinggevende)	brengt in kaart wat goed gaat en wat beter kan (in overleg met leidinggevende)
	bepaalt welke beroepscompetenties hij verder moet ontwikkelen (al dan niet in overleg met leidinggevende)	bepaalt welke beroepscompetenties hij verder moet ontwikkelen (in overleg met leidinggevende)
	bepaalt welke activiteiten hij daartoe moet ondernemen (al dan niet in overleg met leidinggevende)	bepaalt welke activiteiten hij daartoe moet ondernemen (in overleg met leidinggevende)
	onderneemt in overleg met de leidinggevende afgesproken activiteiten	idem
	houdt zich op de hoogte van ontwikkelingen in zijn vakgebied (b.v. leest vakliteratuur, bezoekt vakbeurzen, trainingen, cursussen en seminars)	idem
	past waar mogelijk nieuwe ontwikkelingen in techniek toe	idem
	solliciteren	idem
	arbeidscontracten afsluiten en beëindigen	idem
Resultaat	constante ontwikkeling van de eigen beroepscompetenties	idem
	media-uiting waarbij optimaal gebruik kan worden gemaakt van nieuwe mogelijkheden	idem

Beroepscompetentie 12. *(VM)*	draagt zorg voor kwaliteit	
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze zorg te dragen voor een goede kwaliteit van de werkuitvoering en het af te leveren werk.	
	Allround DTP-er (niveau 3)	*Medewerker opmaak (niveau 2)*
Beheersingscriteria gericht op het proces	gaat efficiënt en kostenbewust om met materialen, tijd en energie	idem
	geeft suggesties voor verbetering van de kwaliteit van het werk	n.v.t
	werkt waar nodig nauwkeurig, geconcentreerd en met oog voor detail	idem
	anticipeert op mogelijke verstoringen van de voortgang van het werk door tijdig hiervan melding te maken	idem
	beoordeelt kritisch de kwaliteit van de input en output in de verschillende fasen van de productie	idem
	toetst de kwaliteit aan de hand van kwaliteitseisen van de opdrachtgever en van de eigen organisatie	laat de kwaliteit toetsen door de leidinggevende aan de hand van kwaliteitseisen van de opdrachtgever en van de eigen organisatie
	lost zelf klachten op of meldt klachten aan verantwoordelijke	meldt klachten aan verantwoordelijke
	legt vast hoe hij klachten heeft opgelost	n.v.t.
	evalueert het eigen werkproces	evalueert samen met leidinggevende het eigen werkproces
	houdt rekening met wet- en regelgeving op gebied van ARBO en milieu	idem
	organiseert zijn werkplek	idem
	past bedrijfsregels toe	idem
Resultaat	een goede kwaliteit van het afgeleverde werk	idem
	in het werk streeft de beroepsbeoefenaar naar een hoge kwaliteit en naar voortdurende verbetering daarvan	idem

9 Opbouw kwalificatieprofiel

9.1 Kern

Voor het kwalificatieprofiel DTP-er is de volgende inhoud van de **kern** vastgesteld.	
Kern	DTP-er
De volgende kerntaken, kernopgaven en competenties maken deel uit van de kern	
Kerntaken	1 tot en met 3
Kernopgave	1
Competenties	1 tot en met 12

9.2 Uitstroomdifferentiaties

De hierna volgende uitstroomdifferentiatie 1 is vastgesteld door de paritaire commissies en de besturen van Kenniscentrum GOC en Savantis. Uitstroomdifferentiatie 2 is alleen vastgesteld door de paritaire commissie en het bestuur van Savantis.

Voor het kwalificatieprofiel DTP-er zijn de volgende uitstroomdifferentiaties vastgesteld.	
Uitstroomdifferentiatie 1	Allround DTP-er (niveau 3)
Korte typering van de uitstroomdifferentiatie: De uitstroomdifferentiatie Allround DTP-er betreft DTP (oftewel opmaak) op basis van een globaal ontwerp of huisstijl. De Allround DTP-er werkt behoorlijk zelfstandig. Tevens gaat het om een combinatie van grafische en interactieve DTP. In het kwalificatieprofiel komt dit als evenwichtige mix aan bod. De Allround DTP-er werkt mee aan de volgende producten en deelproducten*:* o.a. huisstijldrukwerk, brochures, folders, formulieren, advertenties, kranten, tijdschriften, boeken, verpakkingen, games, interactieve cd-rom/dvd-producties en websites.	
De volgende kerntaken, kernopgaven en competenties maken deel uit van deze uitstroomdifferentiatie	
Kerntaken	1 tot en met 3
Kernopgave	1
Competenties	1 tot en met 12
Uitstroomdifferentiatie 2	Medewerker grafische & multimedia opmaak (niveau 2)
Korte typering van de uitstroomdifferentiatie: De uitstroomdifferentiatie Medewerker grafische & multimedia opmaak betreft opmaak op basis van een uitvoerig ontwerp of vast stramien. De Medewerker grafische & multimedia opmaak werkt veel onder begeleiding. Evenals bij de Allround DTP-er is er sprake van een combinatie van grafische en interactieve opmaak, wat als een evenwichtige mix in dit kwalificatieprofiel aan bod komt. De Medewerker grafische & multimedia opmaak werkt mee aan dezelfde producten en deelproducten als de Allround DTP-er.	
De volgende kerntaken, kernopgaven en competenties maken deel uit van deze uitstroomdifferentiatie	
Kerntaken	1 tot en met 3
Kernopgave	1
Competenties	1 tot en met 12

10 Certificeerbare eenheden

In het kwalificatieprofiel DTP-er zijn geen certificeerbare eenheden benoemd.

11 Competentiematrix van het gemeenschappelijk deel (kern) en de uitstroomdifferentiaties

In de competentiematrix zijn ten behoeve van de overzichtelijkheid de competenties opgenomen die bij de kern en de uitstroomdifferentiaties van dit kwalificatieprofiel een rol spelen. De matrix is een hulpmiddel en brengt in beeld welke competenties nodig zijn bij welke kerntaken en kernopgaven en in welke uitstroomdifferentiaties.

Competenties	**kerntaken**			**kern op-gave**
De DTP-er is in staat om op adequate wijze ...	1 verricht voorbereidende werkzaamheden voor een media-uiting	2 realiseert media-uiting	3 beheert gereedschappen en materialen	1 zelf oplossen versus oplossen in overleg
01 het omkaderd plan te beoordelen	x			x
02 zijn werkzaamheden te organiseren	x			x
03 een voorstel voor een media-uiting te maken	x			x
04 de realisatie voor te bereiden		x		x
05 de realisatie uit te voeren		x		x
06 bestanden en materialen te archiveren			x	x
07 eigen hard- en software te beheren			x	x
08 projectmatig te werken	x	x	x	x
09 te communiceren tijdens het werkproces	x	x	x	
10 samen te werken	x	x	x	
11 beroepscompetenties verder te ontwikkelen	x	x	x	
12 zorg te dragen voor kwaliteit	x	x	x	x

N.B.: de competentiematrix is voor beide uitstroomdifferentiaties hetzelfde, omdat de kerntaken, kernopgaven en competenties gelijk zijn. Er zijn wel verschillen bij de beheersingscriteria.

12 Verantwoordingsdocument

In deze verantwoording wordt de opbouw van het kwalificatieprofiel en de wijze van totstandkoming toegelicht en verantwoord.

Het Verantwoordingsdocument heeft twee functies:
- het is een *verantwoording* van de stappen die zijn gezet bij het opstellen van het kwalificatie-profiel zodanig dat een toetsing door derden mogelijk is;
- het is een *toelichting* op de keuzes die zijn gemaakt bij het opstellen van het kwalificatieprofiel zodanig dat voor gebruikers inzichtelijk wordt wat er wel en niet in het kwalificatieprofiel is opgenomen en waarom die keuzes zijn gemaakt.

In de verantwoording worden zeven onderdelen behandeld:
12.1 De onderliggende beroepscompetentieprofielen
12.2 Naam en structuur van het kwalificatieprofiel
12.3 Van beroepscompetentieprofielen naar kwalificatieprofiel
12.4 Leer- en burgerschapscompetenties
12.5 Borging van de kwaliteit van examinering
12.6 Doorstroomrechten
12.7 Het proces van totstandkoming van het kwalificatiedossier.

De zeven onderdelen worden in de navolgende paragrafen verder uitgewerkt.

12.1 De onderliggende beroepscompetentieprofielen

Het kwalificatieprofiel DTP-er is gebaseerd op de beroepscompetentieprofielen 'Prepresser, DTP-er, Grafisch Vormgever en Webdesigner/Multimediavormgever. Deze beroepscompetentieprofielen hebben verwachtschap in de kerntaken en competenties. Het was wel noodzakelijk om de beroepscompetentieprofielen Grafisch Vormgever en Webdesigner/Multimediavormgever te beperken tot niveau 3 en 2, omdat deze profielen destijds breed zijn opgezet, inclusief niveau 4. De beroepscompetentieprofielen Prepresser en DTP-er waren al van een lager niveau.

Het is duidelijk dat de beroepscompetentieprofielen hier en daar onderling van niveau verschillen. Dit heeft ook te maken met de keuze voor bepaalde woorden, bijvoorbeeld ontwerp voor een media-uiting of voorstel voor een media-uiting. Hier was niet altijd op gelet bij de beroepscompetentieprofielen. Er zijn toen woorden gebruikt die gangbaar zijn in de beroepspraktijk, ongeacht niveau. Een ander punt is dat in de beroepspraktijk de niveaus niet zo strikt onderscheiden worden dus hebben wij hier zelf keuzes in moeten maken.

De kerntaken en competenties zijn niet 1-op-1 vergelijkbaar. Sommige beroepscompetentieprofielen zijn twee jaar geleden tot stand gekomen. Hoe je precies omgaat met kerntaken en competenties, met name hoe die zich tot elkaar verhouden, was toen nog onvoldoende uitgekristalliseerd. Een vergelijking maken is eigenlijk alleen mogelijk op competentieniveau en dan zelfs soms nog op criteriumniveau. Bij de vergelijking van de vier beroepscompetentieprofielen is daarom vooral gekeken naar de competenties met succescriteria.

De eerste kerntaak die is geformuleerd luidt: verricht voorbereidende werkzaamheden voor een media-uiting. In elk profiel komt het voor dat het vertrekpunt van de werkzaamheden van de DTP-er ligt bij de vraag van de klant voor het ontwerp van een media-uiting. Omdat het hier gaat om een beroepsbeoefenaar op niveau 3 en 2 is in overleg bepaald dat de DTP-er niet (helemaal) zelf, zoals de Vormgever (niveau 4), het ontwerp maakt. Hij gaat aan de slag met een omkaderd plan. Dit is een plan waarin de leidinggevende/collega al de grote lijnen van het ontwerp heeft aangegeven. Het omkaderd plan wordt door de DTP-er uitgewerkt in de vorm van een voorstel.
Voor de tweede kerntaak, het realiseren van de media-uiting, geldt het volgende. In alle vier de beroepscompetentieprofielen komt het voor dat de DTP-er de media-uiting realiseert, alleen verschilt

de formulering: maakt printmediabestand dat klaar is voor verwerking, realiseert de DTP, realiseert het ontwerp.
De derde kerntaak van de DTP-er luidt: beheert gereedschappen & materialen. Deze kerntaak komt sterker terug bij de beroepscompetentieprofielen Prepresser en DTP-er dan bij Grafisch Vormgever en Webdesigner/Multimediavormgever. Bij de laatste gaat het vooral om het bijhouden van het archief, terwijl bij de eerste ook de eigen hardware en software van belang is. Er is gezamenlijk besloten om dit toe te voegen. Voor Kenniscentrum GOC is dit nodig om doorstroom te kunnen garanderen naar het kwalificatieprofiel Mediatechnologie op niveau 4 en voor Savantis omdat dit bij nader inzien niet kan ontbreken.

De afbakening met andere beroepscompetentieprofielen zit hem vooral in het gegeven dat het hier om een niveau 3 en 2 kwalificatieprofiel gaat terwijl het bij de Vormgever Media & Communicatie en bij Mediatechnologie om een niveau 4 kwalificatieprofiel gaat. De verwantschap is bij beide kwalificatieprofielen weliswaar aanwezig, maar niet substantieel (slechts 2 van de 6 kerntaken en 9 van de 17 competenties komen overeen). De verwantschap met de Vormgever Media & Communicatie zit hem in de vormgeving van de media-uiting, bij de DTP-er voorstel genoemd. De verwantschap met Mediatechnologie zit hem in de technische realisatie van de media-uiting.

Mogelijke consequenties van de verwantschap voor de uitvoerbaarheid van de beroepspraktijkvorming zijn dat bij economisch mindere tijden (weinig vacatures, groot aanbod van werkzoekenden) de kans aanwezig is dat bedrijven de voorkeur geven aan niveau 4 opgeleiden boven niveau 3 of 2 opgeleiden op plaatsen waar niveau 3 of 2 volstaat.

12.2 Naam en structuur van het kwalificatieprofiel

12.2.1 De kern van het kwalificatieprofiel

12.2.1.1 Korte typering van het kwalificatieprofiel

Als naam voor het kwalificatieprofiel is gekozen voor DTP-er. De term DTP-er is gangbaar in en herkenbaar voor de bedrijfstak. Overwogen is om een naam te kiezen die aangeeft dat het om grafische media en interactieve media gaat, maar die kon niet gevonden worden. In de naamgeving van de uitstroomdifferentiaties komt dit wel naar voren en hiermee is toch duidelijk wat het werkterrein is.

De DTP-er werkt bij bedrijven als communicatiebureaus, reclamebureaus, gespecialiseerde ontwerpbureaus/vormgeefstudio's, webdesignbureaus, multimediabedrijven, audiovisuele bedrijven, uitgeverijen en drukkerijen al dan niet op een aparte afdeling DTP. De DTP-er realiseert grafische en interactieve media-uitingen aan de hand van een omkaderd plan.

De DTP-er kan getypeerd worden als een vakman op niveau 3 en 2. Dit niveau is bepaald op basis van de complexiteit van het beroep en de verantwoordelijkheid die de beroepsbeoefenaar daarbij heeft. In deel 1 van het kwalificatiedossier staan deze onderdelen beschreven bij de verrijkte kerntaken.

12.2.1.2 De beschrijving van de relatie tussen (beroeps-)competenties, kerntaken, kernopgaven en beroepscontext

Voor het kunnen uitvoeren van de kerntaken en de kernopgave in de beroepscontext zijn meerdere (beroeps-)competenties nodig. De kerntaken zijn in min of meer chronologische volgorde beschreven, zeker wat betreft de vakmatig-methodische, evenals de daarbij behorende competenties met beheersingscriteria. De meer algemene, overstijgende competenties zijn na de vakmatig-methodische vermeld. De context is vooral verweven in de vakmatig-methodische competenties, maar ook bij de algemene competenties is rekening gehouden met de beroepspraktijk van de DTP-er.
Een overzicht van de relatie tussen de beroepscompetenties en de kerntaken en kernopgaven is te vinden in de competentiematrix, zie deel 1 van het kwalificatiedossier.

12.2.2 De beschrijving van eventuele uitstroomdifferentiaties

Het kwalificatieprofiel DTP-er kent twee uitstroomdifferentiaties doordat er sprake is van 2 niveaus**:**
1. Allround DTP-er
2. Medewerker grafische & multimedia opmaak

Deze uitstroomdifferentiaties zijn ontwikkeld op basis van voldoende arbeidsmarktrelevantie en voldoende BPV perspectieven.

Arbeidsmarkt

Als gevolg van de economische recessie is een dalende tendens gesignaleerd in aantal vacatures voor DTP-er (bron: Vacature-onderzoek grafimediabranche, Kenniscentrum GOC, september 2003). Enkele maanden later is een marktmonitor onderzoek uitgevoerd specifiek gericht op DTP: Ontwikkelingen DTP in de Grafimediabranche, Kenniscentrum GOC, december 2003. Hierin is het volgende geconstateerd: "Het valt op dat er meer mensen zijn vertrokken dan zijn aangenomen. De functies rond de DTP-er hebben dus een aardige klap gehad de laatste tijd. Toch blijkt uit de verwachting voor de komende drie jaar een groei, het dieptepunt lijkt daarmee bereikt".

Savantis heeft een representatief onderzoek verricht onder eigen leerbedrijven met betrekking tot de huidige opleiding Medewerker Toegepaste Vormgeving op niveau 2, waarbinnen een

uitstroomdifferentiatie bestaat voor grafische & multimedia opmaak. Uit dit onderzoek[3] blijkt dat 13% van de reclamebedrijven personeel in dienst heeft van deze opleiding en 43% hier enigszins tot veel behoefte aan heeft. Zelfs al zou dit laatste percentage bij niet-leerbedrijven veel minder zijn, bijvoorbeeld 5%, dan gaat het nog om een substantieel aantal. Geëxtrapoleerd naar het totaal van 9105[4] reclame/ontwerpbureaus, zou 5% betekenen dat ruim 450 bedrijven behoefte hebben aan medewerkers voor grafische & multimedia opmaak op niveau 2. Van de huidige opleiding zijn in 2004 slechts 50 studenten uitgestroomd, waarmee dus slechts voor een klein deel is voorzien in de behoefte op de arbeidsmarkt. Waarschijnlijk zijn de overige arbeidsplaatsen vervuld door DTP-ers van het hogere niveau 3 dan wel door freelance DTP-ers.

BPV perspectieven

Momenteel zijn er voldoende BPV plaatsen voor DTP niveau 3. Het aantal beschikbare BPV plaatsen is in het register van leerbedrijven van Kenniscentrum GOC te vinden. Per januari 2005 gaat het voor de nu geldende differentiaties om de volgende aantallen: DTP 500, Beeldverwerking 376, Multimediaproductie 179. Deze drie differentiaties komen allen, zei het breder, terug in het nieuwe DTP niveau 3 profiel. Voor de nabije toekomst zijn de verwachtingen positief: "Toch blijkt uit de verwachting voor de komende drie jaar een groei ..." (Ontwikkelingen DTP in de Grafimediabranche, Kenniscentrum GOC, 9 december 2003, blz. 13).
Op basis van gegevens van zes MBO scholen heeft Kenniscentrum GOC geconstateerd dat het heel lastig is om geschikte BPV plaatsen te vinden voor niveau 2 DTP (in oude kwalificatiestructuur Basis Voorbereider geheten). Derhalve is besloten dit niveau niet te ontwikkelen.

Wat betreft niveau 2 heeft Savantis het volgende geconstateerd. Jaarlijks volgen circa 50 tot 60 deelnemers van de huidige opleiding Medewerker Toegepaste Vormgeving bij leerbedrijven een stage op het gebied van grafische & multimedia opmaak. Hoewel het aantal leerbedrijven in bepaalde regio's wel beperkt is, bleken elke stageperiode er voldoende leerbedrijven te zijn om alle leerlingen te plaatsen. Onlangs is een onderzoek[5] gedaan onder eigen leerbedrijven, waaruit wederom is gebleken dat meer dan voldoende leerbedrijven verwachten ook voor volgend jaar een stageplaats beschikbaar te hebben op het gebied van grafische & multimedia opmaak (niveau 2).

Verdere overwegingen
Voor niveau 3 is overwogen om twee uitstroomdifferentiaties te ontwikkelen: creatief en technisch. Besloten is om dit niet te doen. Het is belangrijk om op dit niveau de mogelijkheid open te houden om je in beide richtingen te specialiseren, hetzij in de beroepspraktijk, hetzij bij verdere studie. Een andere overweging was dat de meeste studenten zullen kiezen voor de populaire uitstroomdifferentiatie creatief terwijl het de vraag is of dat vanuit arbeidsmarktperspectief verstandig is.

De uitstroomdifferentiaties van de Vormgever Media & Communicatie en van Mediatechnologie zijn niet aan de orde geweest. Hadden we deze aangehouden, dan zouden er zes uitstroomdifferentiaties komen en dat was niet wenselijk voor een niveau 3 opleiding. Het is bovendien de vraag hoe studenten dan zouden kunnen doorstromen: alleen naar de gevolgde uitstroomdifferentiatie of ook naar andere uitstroomdifferentiaties?

Voor niveau 2 is eveneens overwogen om twee uitstroomdifferentiaties op te nemen, namelijk: grafische opmaak en multimedia opmaak. Bij nader inzien is ook besloten om dit niet te doen, aangezien in de beroepspraktijk dit ook steeds vaker wordt gecombineerd en omdat breed opgeleide studenten een beter perspectief hebben op de arbeidsmarkt.

[3] Bron: onderzoek 2003 van Savantis
[4] Bron: opgave 2003 van Statline (CBS)
[5] Bron: onderzoek 2004 van Savantis

12.2.3 De aanwijzing van eventuele certificeerbare eenheden

Omdat het proces van realiseren van een media-uiting een cyclisch karakter heeft (zie ook de competenties) is geconstateerd dat hierbinnen geen min of meer afgeronde eenheden te benoemen zijn. Als naar de kerntaken gekeken wordt ‘verricht voorbereidende werkzaamheden voor een media-uiting’, ‘realiseert media-uiting’ en ‘beheert gereedschap en materialen’, dan zijn deze onlosmakelijk met elkaar verbonden. Voor deze kerntaken bestaat afzonderlijk geen arbeidsrelevantie. Besloten is dat het in dit licht niet zinvol is certificeerbare eenheden te formuleren.

12.3 Van beroepscompetentieprofiel(en) naar kwalificatieprofiel

Dit kwalificatieprofiel is in samenwerking tussen twee kenniscentra ontwikkeld. Op basis van consensus is gezamenlijk een inhoud opgesteld, waarin elk afzonderlijk kenniscentrum voldoende herkent van haar eigen onderliggende beroepscompetentieprofielen. Onderstaand wordt een en ander per kenniscentrum toegelicht.

Kenniscentrum GOC
Voor Kenniscentrum GOC liggen twee beroepscompetentieprofielen ten grondslag aan het kwalificatieprofiel: Prepresser en DTP-er. De invulling van deze profielen in de branche is zeer divers. De ene beroepsbeoefenaar is vooral gericht op de creatieve realisatie van de media-uiting, de andere vooral op de technische realisatie en sommige beroepsbeoefenaren zijn gericht op beide aspecten. Het onderscheid tussen lineaire en interactieve media vervaagt binnen deze beroepen. Een duidelijk onderscheid in niveau is niet te maken in de beroepspraktijk. Dat maakt de vertaling van beroepscompetentieprofielen naar een kwalificatieprofiel niet één-op-één mogelijk.

We hebben in overleg moeten vaststellen welke competenties relevant en haalbaar zijn voor een vakman op niveau 3 ten opzichte van een vakman op niveau 4 (in ons geval de Vormgever Media & Communicatie en de Medewerker Mediatechnologie). De kerntaken van de Prepresser komen in grote lijnen overeen met die van de DTP-er en behelzen dezelfde processen als bij de Vormgever Media & Communicatie en de Medewerker Mediatechnologie. We hebben vooral de vertaalslag moeten maken naar een beginnend beroepsbeoefenaar op niveau 3.
De kerntaken in de beroepscompetentieprofielen komen op het volgende neer: maakt concept of ontwerp voor mediaproduct, realiseert de DTP, maakt bestand klaar voor verdere verwerking, optimaliseert gebruik van informatietechnologie en organiseert de werkzaamheden. Dit was het vertrekpunt voor de eerste bijeenkomst met docenten.

Uiteindelijk is de kerntaak 'maakt concept of ontwerp voor mediaproduct' geworden 'verricht voorbereidende werkzaamheden voor een media-uiting'. Voor deze formulering is gekozen omdat de oorspronkelijke formulering niet onderscheidend was ten opzichte van niveau 4. De kerntaak 'realiseert de DTP' is geworden 'realiseert media-uiting'. Dit is in het samenwerkingsverband besloten waarbij met een schuin oog is gekeken naar niveau 4 maar dan op een lager niveau geformuleerd. De kerntaak 'maakt bestand klaar voor verdere verwerking' is geïntegreerd opgenomen bij 'realiseert media-uiting'. In de beroepspraktijk komen deze werkzaamheden op niveau 3 vaak geïntegreerd voor dus het was niet nodig dit uit elkaar te houden. De volgende kerntaak 'optimaliseert het gebruik van informatietechnologie' werd voor een beginnend beroepsbeoefenaar nogal hoogdravend gevonden. Hiervoor is uit de bus gerold 'beheert gereedschappen en materialen'. Voor de oorspronkelijke kerntaak 'organiseert de werkzaamheden' geldt hetzelfde: te hoogdravend voor een beginnend beroepsbeoefenaar, zeker als je kijkt naar welke competenties eronder vallen (b.v. begeleidt medewerkers, draagt zorg voor randvoorwaarden). Wat relevant bleek voor een beginnend beroepsbeoefenaar op niveau 3 is opgenomen in de competentie 'werkt projectmatig'. Op deze manier past dit wat betreft omvang en niveau beter bij deze beroepsbeoefenaar.

Uiteindelijk is ook nagegaan of de geformuleerde kerntaken met competenties genoeg bagage bieden om door te kunnen stromen naar de Vormgever Media & Communicatie en de Medewerker Mediatechnologie op niveau 4. Er is toen op het technische vlak nog wat toegevoegd. De rest werd voldoende geacht.

Kernopgaven
In de gezamenlijke bijeenkomsten met de docenten is herhaaldelijk aangegeven dat een DTP-er in staat moet zijn om te presteren onder tijdsdruk. Dit is als beheersingscriterium opgenomen in competentie 8 'werkt projectmatig'. Om het belang van het aspect aan te geven is besloten het ook als kernopgave op te nemen.
Een ander aspect dat meerdere keren aan de orde is geweest is wanneer de DTP-er zaken waar hij tegenaan loopt zelf op kan lossen en wanneer hij zijn leidinggevende raadpleegt. Dit laatste zal de DTP-er meer doen dan de Vormgever en is één van de aspecten waarop het verschil tussen niveau 3 en 4 tot uiting komt.

Savantis
De in het kwalificatieprofiel opgenomen beroepsbeschrijving en de verrijking van de kerntaken zijn in hoofdlijnen grotendeels hetzelfde, maar op details behoorlijk aangepast ten opzichte van de beroepscompetentieprofielen Grafisch vormgever en Webdesigner/Multimediavormgever. Dit kwam enerzijds voort uit de overlegstructuur en anderzijds uit de behoefte om de grote mate van detaillering wat te beperken.

De in het kwalificatieprofiel opgenomen kerntaak 01 ("verricht voorbereidende werkzaamheden") vervangt gedeeltelijk de in de beroepscompetentieprofielen vermelde kerntaak 02 ("ontwerpt…"), maar dan aangepast op niveau 3 en 2. De kerntaak 02 en de beroepscompetenties 04 en 05 in het kwalificatieprofiel zijn vrijwel hetzelfde als in de betreffende beroepscompetentieprofielen. Tevens is kerntaak 03 ("beheert gereedschappen en materialen") in het kwalificatieprofiel uitgebreider omschreven dan kerntaak 05 ("houdt het archief bij") in de beroepscompetentieprofielen. Ook is de bijbehorende beroepscompetentie 07 ("beheert zijn hardware en software") toegevoegd, omdat dit bij nader inzien een vereiste is in de beroepspraktijk. De kerntaken 01, 03, 06 en 07 en de competenties 01 t/m 05, 09 en 10 uit de beroepscompetentieprofielen zijn niet opgenomen in het kwalificatieprofiel, omdat deze niet van toepassing zijn op niveau 3 en 2 (alleen op niveau 4).

Verder zijn de algemene beroepscompetenties 08 t/m 12 in het kwalificatieprofiel niet opgenomen als afzonderlijke beroepscompetenties in de profielen van Savantis, maar als succescriteria bij andere vakmatige beroepscompetenties. Gezien de veelvuldigheid hiervan, is gezamenlijk besloten om deze in het kwalificatieprofiel als afzonderlijke beroepscompetenties te vermelden. Hierbij is gebruik gemaakt van de landelijk ontwikkelde set van algemene beroepscompetenties.

Wat betreft de kernopgaven is slechts één van dezelfde strekking overgenomen uit de beroepscompetentieprofielen. Daarentegen zijn de overige zeven weggelaten, omdat deze niet van toepassing zijn op niveau 3 en 2 (waarvan twee wel van toepassing op niveau 4), Tevens is één kernopgave toegevoegd die specifiek geldt voor niveau 3 en 2.

Geringe verantwoordelijkheid
Bij de kerntaken zijn aspecten van geringe verantwoordelijkheid opgenomen, bijvoorbeeld 'een beginnend DTP-er heeft meestal alleen de volledige verantwoordelijkheid als het om een kleine of eenvoudige opdracht gaat' en 'bij grotere of complexe opdrachten wordt er in een team gewerkt en is een artdirector of vormgever verantwoordelijk voor het ontwerp'.
Bij competentie 3 is een criterium 'verantwoordt gemaakte keuzes aan opdrachtgever' opgenomen. Een soortgelijk criterium is ook opgenomen bij competentie 8 'werkt projectmatig': verantwoordt zijn

werkzaamheden (o.a. uren). Deze competentie komt bij meerdere kerntaken terug (zie competentiematrix).

Minder complex product of resultaat
Het meest duidelijke voorbeeld van het mechanisme 'minder complex product of resultaat' is dat de DTP-er werkt volgens het omkaderd plan. Anders dan bij de ervaren beroepsbeoefenaar zal voor de beginnend beroepsbeoefenaar de opdracht veel meer ingekaderd zijn. De belangrijkste keuzes, bijvoorbeeld voor stijl, zijn in het omkaderd plan vastgelegd. Het gaat bij de beginnend beroepsbeoefenaar vooral om uitwerking van de kaders en invulling van de details. Werken volgens het omkaderd plan wordt zowel in de eerste twee kerntaken genoemd als in de competenties die daarbij horen. In het verlengde hiervan is besloten om datgene wat de beginnend beroepsbeoefenaar uitwerkt niet 'concept' of 'ontwerp' te noemen maar voorstel. Dit komt terug bij de eerste verrijkte kerntaak en bij competentie 3 'maakt voorstel voor media-uiting'.
Verder zijn de mediatechnische werkzaamheden beduidend minder complex geformuleerd in de betreffende competenties, bijvoorbeeld 'faciliteert het systeemgebruik' (oorspronkelijk bij de prepresser) is gewijzigd in 'beheert zijn eigen hard- en software'.
Tenslotte zijn zaken als 'begeleidt medewerkers' en 'draagt zorg voor randvoorwaarden' (oorspronkelijk bij de prepresser) en 'optimaliseert de voortgang van de werkzaamheden' (oorspronkelijk bij de DTP-er) vertaald naar 'werkt projectmatig'. Hiermee zijn bepaalde werkzaamheden van de ervaren beroepsbeoefenaar geschrapt voor de beginnend beroepsbeoefenaar en andere zaken vereenvoudigd.

Van grotere gehelen naar kleinere delen
Het mechanisme 'van grotere gehelen naar kleinere delen' komt ook terug in het omkaderd plan. In dit plan is de structuur voor het belangrijkste deel uitgewerkt en daarmee is duidelijk wat er successievelijk moet gebeuren. Bij de ervaren beroepsbeoefenaar zal er veel meer sprake zijn van een plan waarin alleen wat hoofdlijnen zijn vastgelegd. Hier kun je eigenlijk niet meer van een omkaderd plan spreken.

Wat voor veel beginnende beroepsbeoefenaar in het algemeen geldt en zeker ook hier speelt is dat de eigen verantwoordelijkheid gering is als er belangrijke keuzes moeten worden gemaakt.
De beginnend DTP-er is meestal in loondienst werkzaam en heeft dan te maken met een leidinggevende. In het begin zal hij over veel zaken verantwoording moeten afleggen; heeft hij het voorstel weergegeven volgens het omkaderd plan; zijn beelden en teksten op de juiste wijze verwerkt; is voldoende rekening gehouden met uitvoerbaarheid en wet- en regelgeving, e.d.. Laat de DTP-er gaandeweg zien dat hij steeds meer in staat is zelf belangrijke keuzes te maken, dan zal de leidinggevende meer aan hem overlaten.

Kerntaken en competenties zijn abstracter dan eindtermen. Dit heeft tot gevolg dat een kwalificatieprofiel duurzamer zal zijn dan een eindtermendocument.

Competentiegericht opleiden houdt onder meer in dat de beroepspraktijk centraal komt te staan. In de oude situatie met eindtermen ging het in de eerste plaats om kennis en de toepassing hiervan. Met de komst van competenties staat het competent functioneren in de beroepspraktijk centraal. Dit biedt het onderwijs in samenwerking met het bedrijfsleven mogelijkheden tot innovatie. Onderwijsinstellingen anticipeerden hier al in mindere of meerdere mate op maar waren daarin beperkt doordat ze zich nog aan de eindtermen moesten houden.

Doordat de kerntaken en competenties uit de kern op een abstracter niveau zijn geformuleerd dan in de oude situatie hebben beperkte ontwikkelingen waarschijnlijk minder effect op de essentie. Het mediaspeelveld is wel volop in beweging dus ontwikkelingen zullen nauwgezet gevolgd moeten worden. Meer uitstroomdifferentiaties zouden een gevolg kunnen zijn van nieuwe ontwikkelingen.

12.4 Leer- en burgerschapscompetenties

De leer- en burgerschapscompetenties zijn in de beroepscompetenties geïntegreerd volgens de door een landelijke werkgroep ontwikkelde methodiek van 'schering en inslag'. Hierbij is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de door deze werkgroep ontwikkelde voorbeelduitwerking.

In welke beroepscompetenties van het kwalificatieprofiel DTP-er komen de leer- en burgerschapscompetenties terug

L = leercompetentie
E = economische burgerschapscompetentie
S = sociale burgerschapscompetentie
C = culturele burgerschapscompetentie
P = politieke burgerschapscompetentie
N = normatieve burgerschapscompetentie
O = organisatorische burgerschapscompetentie

Beroepscompetentie 1. *(VM)*		beoordeelt het omkaderd plan van de opdrachtgever
		De DTP-er is in staat om op adequate wijze het omkaderd plan van de opdrachtgever te beoordelen.
Proces	**O**	beoordeelt het omkaderd plan
	E,S,L,P	legt zijn beoordeling voor aan de opdrachtgever/collega's
	E,L,P	overlegt met opdrachtgever/collega's als zaken niet duidelijk zijn
Resultaat		juiste beoordeling van het omkaderd plan

Beroepscompetentie 2. *(VM)*		organiseert zijn werkzaamheden
		De DTP-er is in staat om op adequate wijze zijn werkzaamheden te organiseren.
Proces	**S,O**	bepaalt te nemen stappen
	S,O	bepaalt benodigde tijd per stap
	E,S,L,P,O	overlegt waar nodig met betrokkenen (opdrachtgever/collega's) over aanpak
	S	zorgt ervoor dat juiste hulpmiddelen aanwezig zijn
Resultaat		werkzaamheden zijn goed georganiseerd

Beroepscompetentie 3. *(VM)*		maakt voorstel voor media-uiting
		De DTP-er is in staat om op adequate wijze een voorstel te maken voor een media-uiting.
Proces	**L,S,N**	volgt omkaderd plan
	E,S	hanteert vastgelegde stijl als basis voor het voorstel
	S,O,L	kiest geschikte (vormgeef)elementen: kleur, beelden, teksten, layout, typografie, geluid, interactie, productspecificaties, e.d.
	L	geeft in grote lijnen de elementen in hun samenhang weer
	S	houdt rekening met eisen aan uitvoerbaarheid
		gebruikt geschikte hulpmiddelen
	E,L,P	overlegt waar nodig met opdrachtgever, collega's
	L,E,P,O	verantwoordt gemaakte keuzes aan opdrachtgever
	L	maakt presentatie voor opdrachtgever
	N	past zonodig voorstel aan
Resultaat		goedgekeurd voorstel voor een media-uiting

Beroepscompetentie 4. *(VM)*		bereidt realisatie voor
		De DTP-er is in staat om op adequate wijze de realisatie van de media-uiting voor te bereiden.
Proces	**E,S,N**	volgt omkaderd plan
	E,S,N	werkt volgens het goedgekeurde voorstel
		verzamelt de benodigde materialen en digitale bestanden
	S,O	zorgt ervoor dat bestanden worden aangeleverd in het juiste formaat en volgens de benodigde specificaties
	E,S,P	respecteert rechten en regelt toestemming voor gebruik
		beoordeelt materialen en bestanden op technische bruikbaarheid
		bewerkt materialen en bestanden zodat ze technisch bruikbaar zijn, o.a. digitaliseert beeld
		beoordeelt elementen (kleur, beelden, teksten, layout, typografie, geluid, interactie, productspecificaties, e.d.) op geschiktheid voor bepaald mediaproduct
		past elementen (kleur, beelden, teksten, layout, typografie, geluid, interactie, productspecificaties, e.d.) aan de specifieke media-uiting aan
		gebruikt relevante software
		past media-uiting aan medium aan
Resultaat		bestanden die bruikbaar en geschikt zijn voor verdere verwerking

Beroepscompetentie 5. *(VM)*		voert realisatie uit
		De DTP-er is in staat om op adequate wijze de realisatie van de media-uiting uit te voeren.
Proces	**E,S,N**	volgt omkaderd plan
	E,S,N	werkt volgens het goedgekeurde voorstel
		plaatst en bewerkt tekst
		plaatst en bewerkt beeld
		past gekozen (vormgevings)elementen toe
		haalt zonodig gegevens uit een database
		verwerkt gegevens uit een database
		bewaakt kleur
		brengt specificaties aan
		past interactiviteit toe en zorgt voor gebruiksvriendelijkheid
		gebruikt relevante software
	L	legt realisatie ter goedkeuring voor aan opdrachtgever
		test werking en/of controleert specificaties voor aanlevering
		voert zonodig correcties door
		levert bestand aan volgens technische specificaties voor verdere productie of distributie/uploading
	E,S,O	regelt waar nodig verdere productie
Resultaat		media-uiting die voldoet aan de verwachtingen van de opdrachtgever, de overeengekomen voorwaarden en de technische specificaties

Beroepscompetentie 6. *(VM/BOS)*	archiveert bestanden en materialen
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze bestanden en materialen te archiveren.
Proces **S,O**	bepaalt in overleg met de opdrachtgever welke bestanden en materialen worden gearchiveerd/opgeslagen
	archiveert bestanden met de gewenste specificaties en materialen volgens vereisten
	archiveert bestanden en materialen volgens de bestaande opslagstructuur
S	signaleert knelpunten met archiveren en meldt deze
	werkt nauwkeurig en gestructureerd
	maakt regelmatig back-ups
Resultaat	goed gearchiveerde bestanden en materialen

Beroepscompetentie 7. *(VM/BOS)*	beheert zijn hard- en software
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze hard- en software te beheren op de eigen werkplek.
Proces	beheert hard- en software voor DTP op de eigen werkplek
	houdt rekening met de mogelijkheden en beperkingen van het netwerk
E,S,O	werkt met de gangbare operating systems
	signaleert knelpunten in hard- en softwaregebruik en meldt deze
Resultaat	goed functionerende hard- en software

Beroepscompetentie 8. *(BOS)*	werkt projectmatig
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze projectmatig te werken.
Proces	volgt omkaderd plan van aanpak en meldt bij verantwoordelijke indien het plan van aanpak aangepast dient te worden
E,P,N,O	overlegt met betrokkenen (opdrachtgever, collega's, derden) over projectverloop
E,S,O	regelt zaken nodig voor projectvoortgang (b.v. inkoop materialen, bestanden, diensten)
S,O	gaat bewust om met uitgaven met oog op verhouding kwaliteit - beschikbaar budget
S,O	levert (tussen)producten binnen de gestelde tijd
S,O	neemt juiste maatregelen als factor tijd in het gedrang komt
S,P	verantwoordt zijn werkzaamheden (o.a. uren)
	past waar nodig technische specificaties aan binnen de workflow
	presteert onder tijdsdruk
Resultaat	project dat volgens omkaderd plan van aanpak verloopt

Beroepscompetentie 9. *(BOS/CS)*	communiceert tijdens werkproces
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze te communiceren tijdens het werkproces.
Proces	luistert aandachtig en toont geduld
	spreekt helder en duidelijk Nederlands
	beheerst tenminste één vreemde taal wat betreft lezen, luisteren, spreken, schrijven en gesprekken voeren
E,P	stelt gerichte vragen om relevante informatie te achterhalen
	vraagt zonodig door om de noodzakelijke informatie helder te krijgen
N	brengt de boodschap duidelijk en begrijpelijk over
N	toont aan de boodschap van de ander begrepen te hebben
O	deelt relevante informatie tijdig mee
	legt een probleem op duidelijke wijze voor aan de opdrachtgever
E,S,C,P,N	respecteert anderen
Resultaat	goed verlopende communicatie tijdens het werkproces

Beroepscompetentie 10. *(BOS/SC)*	werkt samen
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze samen te werken.
Proces **S,O**	maakt werkafspraken met collega's en komt deze na
S,N,O	geeft feedback aan collega's
E,C,S,O	vraagt om feedback van collega's en wijzigt werkwijze indien nodig
N,O	helpt collega's als de situatie daarom vraagt
N,O	neemt actief deel aan werkbesprekingen
O	draagt waar van toepassing werk goed over aan collega's
	draagt bij aan het oplossen van eventuele conflicten
Resultaat	de DTP-er werkt effectief en efficiënt samen in een team

Beroepscompetentie 11. *(ON)*	ontwikkelt beroepscompetenties verder
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze beroepscompetenties verder te ontwikkelen en nieuwe ontwikkelingen te integreren in zijn werkzaamheden.
Proces	is gemotiveerd
L,E,N,O	brengt in kaart wat goed gaat en wat beter kan
L,E,N,O	bepaalt welke beroepscompetenties hij verder moet ontwikkelen
L,E,S,N,O	bepaalt welke activiteiten hij daartoe moet ondernemen
L	heeft vertrouwen in eigen kunnen
L,E,S,N,O	onderneemt in overleg met de leidinggevende afgesproken activiteiten
E,S,N	houdt zich op de hoogte van ontwikkelingen in zijn vakgebied (b.v. leest vakliteratuur, bezoekt vakbeurzen, trainingen, cursussen en seminars)
	past waar mogelijk nieuwe ontwikkelingen in techniek toe
E	solliciteren
E	arbeidscontracten afsluiten en beëindigen
Resultaat	constante ontwikkeling van de eigen beroepscompetenties
	media-uiting waarbij optimaal gebruik kan worden gemaakt van nieuwe mogelijkheden

Beroepscompetentie 12. *(VM)*	draagt zorg voor kwaliteit
	De DTP-er is in staat om op adequate wijze zorg te dragen voor een goede werkuitvoering en een goede kwaliteit van het af te leveren werk.
Proces	gaat efficiënt en kostenbewust om met materialen, tijd en energie
S,P,O	geeft suggesties voor verbetering van de kwaliteit van het werk
	werkt waar nodig nauwkeurig, geconcentreerd en met oog voor detail
S	anticipeert op mogelijke verstoringen van de voortgang van het werk en meldt dit tijdig aan verantwoordelijke
P,O	beoordeelt kritisch de kwaliteit van de input of output in de verschillende fasen van de productie
S	toetst de kwaliteit aan de hand van kwaliteitseisen van de opdrachtgever en van de eigen organisatie
E,S	lost zelf klachten op of meldt klachten aan verantwoordelijke
	legt vast hoe hij klachten heeft opgelost
E,S,C	evalueert het eigen werkproces
E,S,N	houdt rekening met wet- en regelgeving op gebied van ARBO en milieu
	organiseert zijn werkplek
	past bedrijfsregels toe
Resultaat	een goede kwaliteit van het afgeleverde werk
	in het werk streeft de beroepsbeoefenaar naar een hoge kwaliteit en naar voortdurende verbetering daarvan

Van brondocument L&B naar kwalificatieprofiel DTP-er

Leren		Reeds geformuleerd in competentie
Competentie	De leerling is in staat om op adequate wijze leeractiviteiten uit te voeren.	
Succescriteria		
	• is gemotiveerd.	11 (toegevoegd)
	• heeft vertrouwen in eigen kunnen.	1, 3
	• creëert mogelijkheden tot leren.	11
	• kiest leeractiviteiten.	11
	• weet wanneer externe sturing / zelfsturing noodzakelijk/mogelijk zijn.	1, 2, 5
	• hanteert cognitieve leeractiviteiten.	11
	• hanteert affectieve leeractiviteiten.	11
	• hanteert regulatieve leeractiviteiten.	11
	• combineert cognitieve leeractiviteiten met affectieve en regulatieve leeractiviteiten	11
	• doorloopt de volledige leercyclus.	11
	• stuurt in toenemende mate het leerproces zelf.	11
Resultaat	• beschikt over een repertoire aan leeractiviteiten. • zet leeractiviteiten in passend bij de situatie in de leeromgeving en bij zichzelf.	

Economische burgerschapscompetentie		Reeds geformuleerd in competentie
Competentie	De burger is in staat om op adequate wijze: • zijn/haar employability te ontwikkelen, • als burger te participeren in beroeps- en bedrijfscontexten, • te handelen als kritisch consument.	
Succescriteria		
	Employability:	
	• zelfreflectie (beschouwing van capaciteiten en motivaties die van belang zijn voor de loopbaan)	11
	• werkexploratie (onderzoek van werk en mobiliteit in de loopbaan; inschatting eigen mogelijkheden in relatie tot eisen en mogelijkheden van bepaald werk); raadpleegt bronnen en gebruikt hulpmiddelen om zelfinzicht te vergroten	11
	• loopbaansturing: loopbaangerichte planning en beïnvloeding van leer- en werkproces. Gebruikt zoekstrategieën om werk te vinden. Zoekt ondersteuning indien nodig	11
	• zelfprofilering (presentatie op de interne en externe arbeidsmarkt gericht op loopbaanontwikkeling).	3, 10
	• solliciteren	11 (toegevoegd)
	• netwerken en mobiliseren hulp	5 ,8

Economische burgerschapscompetentie		Reeds geformuleerd in competentie
	Werknemersrechten:	
	• arbeidscontract afsluiten en beëindigen,	11 (toegevoegd)
	• verwoordt de eigen situatie; kent rechten en plichten	12
	• respecteert regels en uitvoerder	3, 4, 5, 9, 12
	• behartigt eigen belangen	7
	• zoekt ondersteuning indien nodig	3
	Participatie:	
	• respecteert meningen van anderen	9
	• handelt integer	12
	Beroepsethische keuzen:	
	• reflecteert op ethische aspecten eigen (beroeps)handelen;	10, 12
	• respecteert meningen van anderen	9, 10
	Kritisch consument:	
	• formuleert en beargumenteert overwegingen en criteria	1, 3
	• raadpleegt bronnen	1, 9, 11
	• zoekt ondersteuning indien nodig	2, 8
Resultaat	Employability: • heeft duidelijk zicht op eigen capaciteiten en mogelijkheden; kan loopbaankoers voor zichzelf uitzetten • heeft inzicht in de mogelijkheden en ontwikkelingen in de markt • bepaalt welke witte vlekken er zijn/welke competenties verder moeten worden ontwikkeld met het oog op de eigen loopbaan • onderneemt passende activiteiten om werk te vinden • hanteert wet- en regelgeving Werknemersrechten: • maakt gebruik van rechten • hanteert wet- en regelgeving Participatie: • onderbouwt keuzen • brengt eigen mening naar voren • hanteert wet- en regelgeving Beroepsethische keuzen: • onderbouwt keuzen • houdt zich aan bestaande regels • hanteert wet- en regelgeving Kritisch consument: • onderbouwt keuzen • onderneemt actie bij klachten	

Sociale burgerschapscompetentie		Reeds geformuleerd in competentie
Competentie	De burger is in staat om op adequate wijze te functioneren op het publiek/private raakvlak: • in de eigen woon- en leefomgeving om te gaan (samen te leven) met anderen (in buurt, verkeer, uitgaansleven, op school, werk) • bij de organisatie van zorg (publiek-private arrangementen, instellingen) Centraal staat het vermogen bij te dragen aan een gewenste ontwikkeling vanuit het perspectief van kwaliteit, persoonlijke ontwikkelingsmogelijkheden, en maatschappelijke waarden, normen en verantwoordelijkheden..	
Succescriteria		
Proces	**Samenleven/omgaan:**	
	• neemt eigen verantwoordelijkheid	8, 10, 11, 12
	• respecteert anderen	4, 9, 12
	• houdt zich aan regels	3, 4, 5
	Gebruik maken van voorzieningen en activiteiten:	
	• houdt zich aan regels van voorzieningen en activiteiten	3, 4, 5, 12
	• plant en regelt zelf activiteiten m.b.t. gebruik van de zorginstelling of schakelt hulp in om deze activiteiten te regelen (informatie inwinnen, afspraken maken, deskundige raadplegen e.d.)	2, 4, 5, 8, 10, 12
	• neemt initiatieven om vereiste procedures te doorlopen; houdt eventuele termijnen in acht	6, 7, 10, 11, 12
	• coördineren, organiseren, overtuigen, besluiten, belangen afwegen, respectvol kritiek geven en ontvangen, plannen.	2, 3, 6, 8, 10, 12
	Levensterreinen afstemmen:	
	• onderzoekt alternatieven	2, 3, 11, 12
	• is in staat ethische vragen en dilemma's te herkennen die zich kunnen voordoen bij de afstemming	1, 2, 3, 8, 12
Resultaat	Samenleven/omgaan: • levert een positieve bijdrage aan sociale klimaat in diverse levenssituaties • hanteert wet- en regelgeving Gebruik maken van voorzieningen en activiteiten: • maakt gebruik van voor eigen situatie passende voorzieningen en activiteiten • stelt de juiste vragen, vraagt door, luistert goed, vat gesprek samen en koppelt terug; evalueert achteraf hoe het ging en wat er van te leren valt. • hanteert wet- en regelgeving Levensterreinen afstemmen: • geeft overwegingen voor keuzen • hanteert wet- en regelgeving	

Culturele burgerschapscompetentie		Reeds geformuleerd in competentie
Competentie	De burger is in staat om op adequate wijze te participeren in de pluriforme en multiculturele samenleving op nationaal en Europees niveau.	
Succescriteria		
Proces	• reflecteert op eigen maatschappelijk-culturele identiteit (belangrijke kenmerken; overwegingen, normen, waarden)	10, 12
	• toont respect voor andere gewoonten	4, 9
	• reflecteert op interactieprocessen	10, 12
Resultaat	• acceptatie van verschillen • respect voor eigenheid van culturele verbanden • normen en waarden delen of beheerst van mening verschillen over de normen en waarden, dan wel de juiste uitleg ervan dan wel de adequate toepassing in het werkelijke leven. • receptief (lezen en luisteren) en productief (spreken en schrijven) gebruik van Nederlands op adequaat niveau voor de eigen situatie • gebruikt twee vreemde talen in voorkomende situaties op adequate wijze • kennis van belangrijke aspecten van de eigen en andere culturen • kennis en inzicht in ontwikkelingen in de multiculturele samenleving (‘Nederland immigratieland’); mening geven over multiculturele vraagstukken • succesvolle interactie tussen burgers met andere culturele achtergrond • succesvolle interactie met burgers van andere landen • houdt zich aan algemeen aanvaarde normen en waarden m.b.t. vrijheid, gelijkwaardigheid en verantwoordelijkheid in de omgang met anderen • hanteert wet- en regelgeving	

Politieke burgerschapscompetentie		Reeds geformuleerd in competentie
Competentie	De burger is in staat om op adequate wijze effectief om te gaan met de opgaven van het politieke domein: • zich een mening vormen over politiek relevante issues en daarmee actief of passief deel te nemen aan verkiezingen • te participeren op formele en informele wijze in politieke besluitvorming en beleidsbeïnvloeding om te gaan met instanties en regelingen en deze te benutten.	
Succescriteria		
	Deelnemen aan verkiezingen:	
	• raadpleegt uiteenlopende bronnen	1, 3, 9, 11
	• verwoordt eigen standpunt	1, 3, 8, 12
	Participeren in besluitvorming en beleidsbeïnvloeding:	
	• inventariseert en respecteert meningen	4
	• verwoordt eigen standpunt	1, 3, 8, 12
	Omgaan met instanties en regelingen:	
	• verwoordt de eigen situatie/vraag/behoefte	1, 3, 8, 12
	• respecteert anderen	4, 9
	* schakelt indien nodig derden in	2, 3, 8
Resultaat	Deelnemen aan verkiezingen: • onderbouwt keuze • hanteert wet- en regelgeving Participeren in besluitvorming en beleidsbeïnvloeding: • onderbouwt keuze tot participatie • brengt eigen mening in • hanteert wet- en regelgeving Omgaan met instanties en regelingen: • benut regels en instanties • verkrijgt gevraagde ondersteuning • hanteert wet- en regelgeving	

Normatieve burgerschapscompetentie		Reeds geformuleerd in competentie
Competentie	De burger is in staat om op adequate wijze zelfstandig, sociaal betrokken en verantwoordelijk te handelen op basis van maatschappelijk geaccepteerde basiswaarden.	
Succescriteria		
Proces	• stemt eigen handelen af op handelen van anderen	3, 4, 5
	• respecteert andere meningen (binnen basis normen en waarden)	9, 10
	• accepteert andere gedrag (binnen basisnormen en waarden)	9
	• hanteert breed geaccepteerde sociale omgangsvormen	8, 9, 10
	• hanteert milieunormen	12
	• gaat kritisch om met eigen normen (cultuur, subgroep)	11
	• oriënteert zich op verschillende opvattingen en vormt zich daarover een mening	10, 11
Resultaat	• wordt gerespecteerd voor zijn / haar mening en handelen in de samenleving • handelt sociaal betrokken • spreekt anderen aan op handelen • ontwikkelt eigen normen met betrekking tot duurzaamheid, gelijkwaardigheid, rechtvaardigheid, geweld, solidariteit, tolerantie, veiligheid, verantwoordelijkheid, zorg. • handelt van uit overwegingen rond normatieve aspecten van het beroep (ethiek, fraude, milieu) • hanteert wet- en regelgeving	

Organisatorische burgerschapscompetentie		Reeds geformuleerd in competentie
Competentie	De burger is in staat om op adequate wijze om te gaan met publieke organisatorische context(en) en daarbij behorende problemen binnen de relevante maatschappelijke domeinen en situaties.	
Succescriteria		
Proces	• plant en regelt de eigen activiteiten in de context van een maatschappelijk verband. Kan het eigen handelen situeren in het grotere geheel.	4, 5, 8, 10, 12
	• kan samenwerken, coördineren en organiseren	8, 10
	• toont overtuigingskracht, besluitvaardigheid, verantwoordelijkheidsgevoel, leidinggevend vermogen	1, 2, 8, 10
	• hanteert eigen gevoelens	11
	• respecteert eigen grenzen en grenzen van anderen	4
	• doorloopt keuzeprocessen	1, 2, 3, 11, 12
	• brengt eigen inzichten overtuigend in	1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 12
	• komt afspraken na	10, 11
	• deelt kennis en ervaring	10
Resultaat	• levert een bijdrage aan relevante maatschappelijk verband (en) • lost problemen op • plant en organiseert activiteiten • past zich op een zakelijke manier aan veranderingen aan • maakt keuzen • hanteert wet- en regelgeving	

Verantwoording

Verantwoording van de gemaakte keuzes leren en burgerschap

Uitgangspunt van de vergelijking is de methodiek schering en inslag versie 14 juli 2004. Bij het vergelijken van de leer- en burgerschapscompetenties met de beroepscompetenties van het kwalificatieprofiel DTP is met name gekeken naar de overeenkomst in betekenis van de criteria. We hebben vastgesteld dat daar waar geen exact gelijke formuleringen voorkomen, toch vaak sprake is van overeenkomsten omdat de criteria inhoudelijk gelijkwaardig zijn. Een paar criteria van de leer- en burgerschapscompetenties konden we niet terugvinden in de beroepscompetenties. Deze criteria zijn toegevoegd aan de oorspronkelijke beroepscompetenties.

Leren
De leercompetentie komt vooral terug in beroepscompetentie 11 'De DTP-er is in staat om op adequate wijze beroepscompetenties verder te ontwikkelen en nieuwe ontwikkelingen te integreren in zijn werkzaamheden'. Omdat dit voor een goede beroepsuitoefening van de DTP-er erg belangrijk is, was dit al een competentie van gewicht. Cognitieve, affectieve en regulatieve leeractiviteiten heb je nodig om je beroepscompetenties verder te kunnen ontwikkelen, maar ook om je beroep adequaat te kunnen uitoefenen.
Er was een criterium waar we geen overeenkomst konden vinden met bestaande criteria en die is toegevoegd aan competentie 11: 'is gemotiveerd'.

Economische burgerschapscompetentie
De economische burgerschapscompetentie bestaat uit drie onderdelen:

- Employability ontwikkelen. Ook hier is veel overeenkomst met beroepscompetentie 11 ‘De DTP-er is in staat om op adequate wijze beroepscompetenties verder te ontwikkelen en nieuwe ontwikkelingen te integreren in zijn werkzaamheden'. De DTP-er moet vanwege steeds weer nieuwe ontwikkelingen in zijn vakgebied blijven werken aan een optimale inzetbaarheid. Verder was er hier ook een relatie te leggen met competentie 3 ‘maakt eenvoudig ontwerp’, competentie 5 ‘voert realisatie uit’, competentie 8 ‘werkt projectmatig’ en competentie 10 ‘werkt samen’.
  Eén criterium vertoonde geen overeenkomst en dat is toegevoegd aan competentie 11: solliciteren.
- Participeren in beroeps- en bedrijfscontexten. In dit onderdeel komen uiteenlopende zaken aan de orde: werknemersrechten, participatie, beroepsethische keuzen. De overeenkomsten van de criteria zijn dan ook bij een diversiteit aan beroepscompetenties te vinden. Hier is het niet zo dat er vooral één beroepscompetentie uitspringt waar veel criteria aan gekoppeld kunnen worden.
  Eén criterium kon niet worden gekoppeld: arbeidscontracten afsluiten en beëindigen. Dit criterium is toegevoegd aan beroepscompetentie 11.
- Handelen als kritisch consument. De criteria zijn divers en dit blijkt uit waar er overeenkomsten zijn: bij een diversiteit aan beroepscompetenties. Wat duidelijk is, is dat dit aspect in meerdere beroepscompetenties terugkomt en dus al goed was ingebed in de oorspronkelijk geformuleerde competenties.

Sociale burgerschapscompetentie
De sociale burgerschapscompetentie is onderverdeeld in drie gebieden.

- Samenleven/omgaan. Dit aspect van de sociale burgerschapcompetentie is ook bij een diversiteit aan beroepscompetenties te vinden. Hier is het niet zo dat er vooral één beroepscompetentie uitspringt waar veel criteria aan gekoppeld kunnen worden.
- Gebruik maken van voorzieningen en activiteiten. Ook hier komt dit aspect bij meerdere competenties aan de orde. Omdat de beheersingscriteria zo breed zijn geformuleerd, is een enkel criterium te koppelen aan meerdere beroepscompetenties.
- Levensterreinen afstemmen. Voor beide criteria binnen dit gebied geldt dat ze onder andere terug te vinden zijn in competentie 2 ‘organiseert zijn werkzaamheden’, competentie 3 ‘maakt eenvoudig ontwerp’ en competentie 12 ‘draagt zorg voor kwaliteit’.

Culturele burgerschapscompetentie
Voor de drie criteria van de culturele burgerschapcompetentie geldt dat ze grotendeels terug te vinden zijn in beroepscompetentie 10 ‘werkt samen’ en beroepscompetentie 12 ‘draagt zorg voor kwaliteit’.

Politieke burgerschapscompetentie
De criteria die hier worden genoemd kunnen grotendeels gekoppeld worden aan beroepscompetentie 1 ‘beoordeelt het omkaderd plan van de opdrachtgever’, beroepscompetentie 3 ‘maakt eenvoudig ontwerp’, beroepscompetentie 8 ‘werkt projectmatig’ en beroepscompetentie 12 ‘draagt zorg voor kwaliteit’.
Naast deze beroepscompetenties, is er ook een relatie te leggen met competentie 2, 4, 9 en 11.

Normatieve burgerschapscompetentie
De criteria van de normatieve burgerschapscompetenties zijn bij een diversiteit aan beroepscompetenties te vinden. Hier is het niet zo dat er vooral één beroepscompetentie uitspringt waar veel criteria aan gekoppeld kunnen worden.

Organisatorische burgerschapscompetentie
Tenslotte de criteria van de organisatorische burgerschapscompetentie. Ook deze zijn bij een diversiteit aan beroepscompetenties te vinden. Opvallend is wel dat competentie 10 ‘werkt samen’ bij meerdere criteria van de organisatorische burgerschapscompetenties gekoppeld kan worden.

Talen

Nederlands
In het referentiedocument 'Talen in de kwalificatieprofielen' wordt gesteld (blz. 20) dat communicatie in het Nederlands een belangrijke vaardigheid is voor de werknemer op MBO-niveau. Dat geldt voor alle werknemers in alle sectoren. Van hen wordt verwacht dat zij met collega’s en leidinggevenden het dagelijkse werk bespreken en conflicten oplossen, deelnemen aan werkoverleg, met klanten en leveranciers communiceren, werkrapporten schrijven en bijblijven op het vakgebied door tijdschriften en websites te raadplegen. Met Nederlands wordt bedoeld de moedertaal, voor leerlingen die van huis uit Nederlands spreken of de omgevingstaal - de taal van school en werk en van de openbare ruimte - voor leerlingen die thuis en in de familie- en vriendenkring geheel of gedeeltelijk een andere taal spreken.

Er is geen scherpe scheiding tussen het Nederlands als eerste of moedertaal (NT1) en het Nederlands als tweede taal (NT2); er is eerder sprake van een glijdende schaal. Aan de ene kant van die schaal staan leerlingen met Nederlands als moedertaal, aan de andere kant leerlingen die op latere leeftijd naar Nederland zijn gekomen en het Nederlands als een nieuwe taal hebben moeten leren. Daartussen bevindt zich de grote groep van leerlingen die in twee of meer talen leven. Deze leerlingen zullen over het algemeen veel extra inspanning moeten leveren om de voor het beroep benodigde taalvaardigheid te verwerven.

In de onderliggende beroepscompetentieprofielen bij dit kwalificatieprofiel DTP-er zijn competenties opgenomen die het gebruik van Nederlands op een behoorlijk niveau onontbeerlijk maken: er dient vaardig te worden gecommuniceerd tijdens de werkzaamheden. Bovendien zijn in meerdere competenties beheersingscriteria opgenomen die impliceren dat de beheersing van de Nederlandse taal belangrijk is.
In het brondocument leren en burgerschap wordt Nederlands als hulpmiddel in verschillende domeinen genoemd. Het gaat dan bijvoorbeeld over zaken als samenwerken, informatie verwerven en verwerken, gebruik maken van media en hulpbronnen, deelnemen aan bijeenkomsten en besprekingen, reflecteren, doelen stellen, functioneren als werknemer en kiezer. Het gaat ook om leren in het MBO en om levenslang leren in arbeid en maatschappij. Om dit alles te kunnen uitvoeren is taalvaardigheid nodig. Het brondocument leren en burgerschap expliciteert de benodigde taalvaardigheid echter niet en geeft evenmin informatie over het niveau van taalvaardigheid Nederlands dat moet worden nagestreefd voor de verschillende opleidingsniveaus in het MBO.

Door het ontbreken van een instrumentarium wordt geadviseerd gebruik te maken van het taalcompetentieprofiel van het CEF (Common European Framework of Reference Languages).

Het geadviseerde plaatje voor Nederlands niveau 3 en 4 (blz. 28) ziet er als volgt uit:

	Luisteren	**Lezen**	**Gesprekken voeren**	**Spreken**	**Schrijven**
C2					
C1					
B2					
B1					
A2					
A1					

Het geadviseerde plaatje voor Nederlands niveau 2 (blz. 28) ziet er als volgt uit:

	Luisteren	**Lezen**	**Gesprekken voeren**	**Spreken**	**Schrijven**
C2					
C1					
B2					
B1					
A2					
A1					

Dit advies past wat betreft de Nederlandse taal bij de competenties die geformuleerd zijn voor het kwalificatieprofiel DTP-er. Hierbij zal de Nederlandse taal niet apart aan bod komen maar verweven zijn in veel competenties.

Moderne vreemde talen

Het Raamwerk MVT zegt over moderne vreemde talen het volgende. Analyse van de taaltaken in een aantal beroepssectoren en van de huidige eindtermen voor de talen in het MBO geeft een beeld van de niveaus waarop we de taalcompetentie van de MBO-schoolverlater moeten plaatsen. Over het algemeen zullen leerlingen die opleidingen op niveau 1/2 volgen, in een vreemde taal niet verder komen dan het A2-niveau. Voor leerlingen op niveau 3/4 is het B1-niveau haalbaar en gezien hun toekomstig functioneren ook wenselijk. Voor leerlingen in een aantal sterk talige sectoren zal het nodig zijn om al als schoolverlater in enkele vaardigheden een niveau te halen dat B1 overstijgt. Een volledig B2-niveau zal gezien de eisen t.a.v. correctheid en vloeiendheid bij het B2-niveau over het algemeen niet mogelijk zijn. We hebben het over een tussenniveau: B1+/ B2.1.

Recent is door het NAB-MVT een onderzoek uitgevoerd naar het talenonderwijs in Nederland (*Vreemde talenonderwijs in Nederland. Een situatieschets*, nov. 2003). Uit dat onderzoek kwam onder

andere naar voren dat het B2-niveau eigenlijk op HBO-niveau geplaatst zou moeten worden en zelfs daar meestal niet gehaald wordt voor alle vaardigheden. Voor sommige talen wordt zelfs op academisch niveau een schrijfvaardigheid op B2 niet gehaald. Deze gegevens onderbouwen een algemene positionering van de taalvaardigheid van de MBO-schoolverlater in het A2/B1+ gebied.

Het advies in het referentiedocument t.a.v. welke niveaus voor de vreemde talen in het MBO bereikt moeten worden is voor niveau 3 en 4:

	Luisteren	**Lezen**	**Gesprekken voeren**	**Spreken**	**Schrijven**
C2					
C1					
B2					
B1					
A2					
A1					

Het advies in het referentiedocument t.a.v. welke niveaus voor de vreemde talen in het MBO bereikt moeten worden is voor niveau 1 en 2:

	Luisteren	**Lezen**	**Gesprekken voeren**	**Spreken**	**Schrijven**
C2					
C1					
B2					
B1					
A2					
A1					

De ontwikkelgroep van het kwalificatieprofiel DTP-er heeft geen aanwijzing gevonden voor de noodzaak om een tweede vreemde taal aan te leren. Behalve deze geringe relevantie zou een tweede vreemde taal een verzwaring van het programma betekenen; een verzwaring die ten koste gaat van direct beroepsgerelateerde onderdelen. Dit werd als niet wenselijk gezien.
Voorgesteld is om Engels als verplichte moderne vreemde taal op te nemen. Dit is verreweg het meest relevant in de beroepspraktijk. Voor dit kwalificatieprofiel geldt dat de onderwijsinstellingen vrij zijn om te bepalen welke moderne vreemde taal zij verplicht opnemen, aangezien de behoeften per regio kunnen verschillen. In het advies van het referentiedocument om B1 voor niveau 3 en 4 aan te houden en A2 voor niveau 1 en 2 kon men zich vinden.

12.5 Borging van de kwaliteit van examinering

Binnen de competentiegerichte kwalificatiestructuur zal er op een andere manier getoetst moeten worden dan vaak tot dusver het geval was. Onderstaand is aangegeven wat de paritaire commissies van belang achten bij de examinering van competenties binnen het kwalificatieprofiel DTP-er.

Punten van belang voor de examinering van het kwalificatieprofiel DTP-er:
- Toetsing vindt plaats in praktijksituaties, vanwege het feit dat slechts in praktijksituaties volledig aangetoond kan worden dat de student de competentie beheerst.
- (Een deel van) de beoordeling gebeurt door de praktijkopleider/leermeester, bewaakt door de docent. Het is belangrijk dat wordt tegemoet gekomen aan de normen en eisen van de beroepspraktijk.
- Beheersingscriteria van een competentie dienen in samenhang met elkaar getoetst te worden, omdat competenties en criteria niet los van elkaar gezien kunnen worden.
- Toetsen door middel van proeven van bekwaamheid doet recht aan het meten van competenties in praktijksituaties.
- De voortgang van leerlingen wordt bijgehouden middels een portfolio om voortgang te bewaken en de student een waardevol document mee te geven op de arbeidsmarkt. Een portfolio is ook bruikbaar voor het toetsen van criteria die minder makkelijk vast te stellen zijn in een proeve van bekwaamheid.
- Bij de toetsing worden meerdere beoordelaars ingezet om objectiviteit en eenduidigheid te bevorderen, tenzij er geldende redenen zijn om dit niet te doen.
- De toetsing dient elk jaar geëvalueerd te worden en indien nodig tussentijds bijgesteld te worden. Daarnaast is elke drie jaar (per cohort) een grondige evaluatie gewenst.

12.6 Doorstroomrechten

De huidige instroomeis vanuit het VMBO voor de niveau 3 DTP opleiding is minimaal VMBO kaderberoepsgericht en dit is ook wenselijk voor de Allround DTP-er. In voorkomende gevallen kan een school hiervan afwijken. Het kan voorkomen dat een leerling met een lagere vooropleiding toch voldoet aan de vereisten om tot de opleiding toegelaten te worden bijvoorbeeld als gevolg van informeel leren.
Om toegelaten te worden tot de huidige niveau 2 opleiding is minimaal VMBO basisberoepsgerichte leerweg nodig. In de nieuwe situatie ligt dat ook voor de hand.

Voor de Allround DTP-er op niveau 3 is zonder meer doorstroom naar de volgende niveau 4 opleidingen mogelijk: Mediatechnologie en Vormgever Media & Communicatie. Een onderwijsinstelling kan hierbij bepaalde vrijstellingen of een versneld programma aanbieden. Doorstroom naar andere niveau 4 opleidingen op mediagebied is in principe mogelijk, maar zal in het algemeen extra studietijd kosten. Te denken valt aan Mediamanagement en AV productie. Bepaalde onderdelen van DTP bieden een basis voor deze opleidingen maar andere onderdelen ontbreken tenzij hier al iets mee is gedaan in de vrije ruimte.
Voor de Medewerker grafische & multimedia opmaak op niveau 2 is doorstroom mogelijk binnen hetzelfde kwalificatieprofiel naar de Allround DTP-er op niveau 3.

12.7 Het proces van totstandkoming van het kwalificatiedossier

Het kwalificatiedossier DTP-er is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de kenniscentra Kenniscentrum GOC en Savantis. In de totstandkoming zijn een aantal fasen te onderscheiden. Elke fase wordt hieronder toegelicht.

1. *Eerste inventarisatie en vorming stuurgroep managers GOC-Savantis-VAPRO (v.a. oktober 2003)*
   De managers van de drie kenniscentra zijn enige malen bij elkaar gekomen om de samenwerking te bespreken. In deze bijeenkomsten is een eerste inventarisatie gemaakt van de betreffende beroepscompetentieprofielen en de te verwachten overeenkomsten.

2. *Vorming werkgroepen per cluster (v.a. januari 2004)*
   Op basis van de inventarisatie zijn een aantal clusters van beroepscompetentieprofielen gevormd met daarbij behorende werkgroepen. Voor het cluster Media is de werkgroep Mediavormgever gevormd. Deze werkgroep heeft het kwalificatieprofiel Vormgever Media & Communicatie ontwikkeld.
3. *Eerst ontwikkeling niveau 4 kwalificatieprofielen*
   Tegelijkertijd met het kwalificatieprofiel Vormgever Media & Communicatie is het kwalificatieprofiel Mediatechnologie ontwikkeld door Kenniscentrum GOC. Er is besloten om eerst deze niveau 4 profielen te ontwikkelen en vervolgens naar DTP op niveau 3 te kijken. Niveau 3 is daarmee af te zetten tegen de niveau 4 profielen waardoor het meteen mogelijk is de volgende vragen mee te nemen: wat zijn verschillen, wat zijn overeenkomsten, hoe is de doorstroming?
4. *Vervolgens ontwikkeling niveau 3 en 2 DTP*
   Het bleek dat bij zowel Kenniscentrum GOC als bij Savantis DTP in de oude kwalificatiestructuur was opgenomen en er door beide kenniscentra arbeidsmarktrelevantie voor DTP was gevonden (bij Kenniscentrum GOC voor niveau 3 en bij Savantis voor niveau 3 en 2). Kenniscentrum GOC had twee beroepscompetentieprofielen hiervoor ontwikkeld: Prepresser en DTP-er. Savantis heeft de twee beroepscompetentieprofielen die ook voor niveau 4 zijn gebruikt als basis genomen: Grafisch Vormgever en Webdesigner/Multimediavormgever.
   De twee kenniscentra hebben afzonderlijk met hun achterban overleg gehad ten behoeve van de ontwikkeling van een kwalificatieprofiel DTP-er. In deze bijeenkomsten zijn globaal de competenties voor het kwalificatieprofiel vastgelegd. Toen er op enig moment is besloten tot een gemeenschappelijk kwalificatieprofiel, is de verdere ontwikkeling gezamenlijk opgepakt.
   In totaal zijn er drie gezamenlijke bijeenkomsten geweest. In de bijeenkomsten is bepaald hoe de kerntaken moesten luiden en zijn de competenties ingevuld. Ook is gediscussieerd over eventuele uitstroomdifferentiaties en certificeerbare eenheden. Er is besloten om geen horizontale uitstroomdifferentiaties op niveau 3 te defininiëren. Savantis heeft aangegeven wel een verticale uitstroomdifferentiatie te willen opnemen op niveau 2, waarvoor zij ook zelf de ontwikkeling heeft gedaan. Verder is besloten geen certificeerbare eenheden te definiëren. In de derde bijeenkomst zijn zaken aan de orde geweest als toetsing, moderne vreemde talen, leer- en burgerschapscompetenties en definitieve naamgeving.
5 *Gezamenlijk formuleren verrijkte kerntaken en kernopgaven*
   De profielhouders van de twee kenniscentra hebben op basis van de onderliggende beroepscompetentieprofielen en van hetgeen in de docentenbijeenkomsten was besproken een tekstvoorstel gemaakt voor de verrijkte kerntaken en kernopgaven. De tekstvoorstellen zijn per mail voorgelegd aan de docenten. De reacties zijn verwerkt. Nadat het coördinatiepunt van COLO inderdaad heeft bepaald dat het alleen door Savantis ontwikkelde niveau 2 binnen hetzelfde kwalificatieprofiel opgenomen moest worden als niveau 3, zijn docenten nogmaals per mail benaderd voor de naamgeving.
6. *Ontwikkelen overige onderdelen van het kwalificatiedossier*
   Door de profielhouders van de kenniscentra zijn de details ingevuld van deel 1. Voor deel 2 is alleen het verantwoordingsdocument ingevuld. De andere onderdelen lagen er al.
7. *Voorleggen aan het bedrijfsleven*
   Op 9 december 2004 is het concept kwalificatieprofiel voorgelegd aan mensen uit het bedrijfsleven. In deze bijeenkomst is tekst en uitleg gegeven over de onderwijsvernieuwing in het algemeen en is gekeken naar het DTP kwalificatieprofiel in het bijzonder. Gevraagd is of het profiel herkenbaar is voor het bedrijfsleven. Ook is gevraagd of men bereid is blijvend input te geven om het kwalificatieprofiel up-to-date te houden.

N.B. Van alle bijeenkomsten zijn verslagen gemaakt.

Competentiegericht leertraject binnen de nominale studieduur

De verwachting is dat scholen op basis van dit profiel een competentiegericht leertraject met bijbehorend examen zullen kunnen organiseren. In een aantal bijeenkomsten is deze vraag uitgewerkt waarbij is opgemerkt dat pas in de proeftuinen echt kan worden ingevuld hoe dit er concreet uit komt te zien. De paritaire commissie is van mening dat het een zaak van het onderwijs is om hierover

uitspraken te doen. Dit wordt gezien als een lastig punt, omdat nog geen criteria gesteld zijn waaraan een competentiegericht leertraject moet voldoen.

Het profiel kan binnen de nominale studieduur voor het betreffende diplomaniveau in een onderwijsprogramma worden uitgevoerd. Uitgangspunt bij de ontwikkeling van het profiel was een studieduur van drie (niveau 3) en twee (niveau 2) jaar. Met dit gegeven en de competenties van de ervaren beroepsbeoefenaar als referentiepunt is bepaald hoe ver leerlingen in drie en twee jaar tijd gemiddeld kunnen komen tot een aanvaardbaar beheersingsniveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

Namen van externe betrokkenen bij de ontwikkeling van het kwalificatiedossier
Het kwalificatiedossier DTP-er is voorgelegd aan het onderwijs en het (georganiseerde) bedrijfsleven. Onderstaand staan de namen van betrokkenen vermeld per kenniscentrum.

Kenniscentrum GOC
Onderwijs:
Peter van den Berg (Grafisch Lyceum Rotterdam)
Marc Hoeijmans (De Eindhovense School)
Arend Nijssen (Deltion)
Theo Poots (Grafisch Lyceum Amsterdam)
Teus Stam (Grafisch Lyceum Rotterdam)
Henk de Vries (Grafisch Lyceum Utrecht)
Herman v.d. Werff (ROC Friese Poort)

Bedrijfsleven:
De heer F.W. van Soest van Design & Zo uit Lienden
De heer M. van Iterson van Drukkerij Liesbosch uit Nieuwegein
De heer A.E.F. Tamminga van G.V.O. Grafisch Bedrijf B.V. uit Veenendaal
De heer C. Berghuis van Muntz Marketing Communication Group uit Amersfoort
De heer B. van Doorn van PlantijnCasparie uit IJsselstein

Voor het georganiseerde bedrijfsleven is met de heer A. Molendijk afgesproken dat CMBO alle kwalificatieprofielen die op hun terrein liggen in één keer besproken zullen worden in een CMBO bijeenkomst begin volgend jaar.

Savantis

Onderwijs
Erik Leeuwerink (ROC van Twente)
Minze Leistra (CIBAP)
Frans van Oostrom (Nimeto)
Hans Smit (SintLucas)

Bedrijfsleven
De heer A. Griffioen van Het Artheon uit Barneveld
De heer W. Spronk van New Page uit Goor

DEEL 3 : BRONDOCUMENTEN

(om praktische redenen worden de brondocumenten als papieren versie of digitaal bestand aan het dossier toegevoegd)